25 F.
4. I. 1.

25ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 7074 — 16 ԱՊՐԻԼ 1909 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ — 29 Avril 1909 — 26me année — N. 7074

"ԱՐԵՒԵԼՔ„
ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ՂԱԼԱԹԻԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Կ. Պոլսոյ համար տարեկան	80 Ղ.
» » վեցամսեայ	45 »
Դուրսի համար տարեկան	108 »
» » վեցամսեայ	60 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան	25 Ֆր
» » վեցամսեայ	20 »

Թղթատարի ծախքը մեր վրայ

ՄԱՐՏ ՓԱՐ

Արեւելք

10 PARAS

ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ

آره‌ولك
ارمنیجه یومی و سیاسی غزته
صاحب امتیازی قره‌کین بویاجیان
درحلیه غلطه

AREVELK
JOURNAL ARMÉNIEN
Directeur-Propriétaire
KARÉKIN BOYADJIAN
Cons/ple, Galata

ՄԵՐ ԹԵԹԵՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Շատ թեթեւ հետեւողներ ենք, հարեւանցիկ, ծանծաղորէն։

Երբ զինանոցներու մէջ դիւրօրէն մրաներու համարձակութիւն տրուեցաւ, թերեւս ամենէն աւելի զէնք ու փամփուշտ գնողները մերինները եղած ըլլան։ Երկաթի կտորներու հարեւանցիկ սէրը այնքան տիրական եղաւ որ զէնք չունեցողը՝ ունեցած ըլլալ երեւցաւ և կամ փափագեցաւ որ գոնէ այդպէս կարծուի։

Զէնքը որ անցած գացած, ու թերեւս էլ ի փորձերու և փորձանքներու մէջ՝ շատ կենսական անհրաժեշտութիւն մը նկատուելու էր մեզի համար, պարզապէս խաղալիկ մը դարձաւ։ Սահմանադրութենէն ասդին, գրեթէ ամէն շաբթու, զոհ մը տուինք այդ խաղալիքին։

Խաղի այդ անհաշիւ կատակերգութիւնը, իր բոլոր լրումին մէջ, հանդիսաւորապէս մէջտեղը երեւցաւ Զատկի տօնական օրերուն։ Ներացիները պարծանքով կը յիշեն որ երբ իրենց պատարագիչ Սրբազանը, զգեստաւորուած, դուրս ելեր է խորհրդարանէն, տաճար մտնելու համար յաղթապանծ, երեք հարիւր ատրճանակներ, կազմ ու պատրաստ, մէկանց պուլկացած ես օդին սէջ, ու խեղճ գընդակները մէկ սլացքով թռչած են խալաքար դէպի վեր ու ինկած անկիւններու սէջ, կղմինտրներու վրայ կորսուելու իսպառ։ Նոյնը տեղի ունեցաւ Շիշլիի գերեզմանոցի մէջ կատարուած հոգեհանդէսի ատեն, հոն՝ ուր ինքնամփոփումի քանի մը բոպէներ պէտք է մեր հոգիներուն խօսէին արիւնի դէպքերու, վաղվրաւ կեանքերու մասին։

Համանման իրողութիւններ, առաւել կամ նուազ, տեղի ունեցաւ ամէն թաղերու սէջ, ամէն տուներէ, եկեղեցիի ամէն բակերէ գնդակները թռան գացին զուր տեղը ի նչան մեր թեթեւութեանը։

Նախ պէտք է գիտնալ որ մեր մէջ եկեղեցական ո՛և իցէ հանդիսաւորութիւն զէնքերով կատարուած չէ, յունական սովորութիւն մըն է որ թերեւս անոնց համար ազգային յիշատակի մը յուշարարն եղած ըլլայ, իսկ մեզի համար պարզապէս կապկային տետեւողութիւն մը, ծայրաստատ թեթեւութիւն մը, որ կ'ընդգրկուի հակառակ մեր եկեղեցական ու ազգային սովորութեանց, մանաւանդ զուր տեղը օդին տալով գնդակներ, — անհրաժեշտ դիւթեր նեղ պարագաներու մէջ և մեծակ գումարի մը վատնումը ծանծաղորէն։

Ինչո՞ւ գնուած էին ատրճանակները։ —Անշուշտ պէտքի մը համար պիտի ըսուի։ Այո՛, ճիշդ այդպէս։ Եւ սակայն Զատկուան երկուշաբթի գիշերը, ուր հակառահանդարական ցոյցը տեղի կ'ունենար յանկարծ մէկուկէս միլիոն փամփուշտներով, ո՛չ մէկ ատրճանակի համար մթերք մնացած էր։ Ո՞վ կրնար գուշակել թէ ցոյցերը չպիտի ունենային այնպիսի հանգամանքներու մէջ ուր մենք հարկադրուած ըլլայինք ոչխարական զոհեր ընելու, ինչպէս ասկէ առաջ տեղի ունեցած շարժումներու մէջ։

Տեսնուած նշաններէն, դժբախտաբար, ակներեւ եղաւ որ թալանի, դաշոյնի խաղերու ծարաւը հանգած չէ Մինոտաւրոսի՝ այդ խառնագազանին անյագ ագիքներուն մէջ։ Ու մեր գնդակները թռած էին թեթեւօրէն։

Ատծու սիրո՞ւն ըլլայ, եթէ զէնքերը մեր մէջ խաղալիկ պիտի նկատուին, եթէ այսպէս յիմարօրէն պիտի վատնուին փամփուշտները, լաւ է զանոնք դարձնել իրենց տեղը ու չանպատուել փրկութեան վերջին գործիները։ Դուրս նետեցէք այդ խաղալիկները իբրեւ անպէտ իրեր կեանքի նեղ պարագաներու մէջ, և թող երթան անցնին այնպիսի ձեռքերու մէջ որոնք գիտեն ատրճանակին ու կապարին արժէքն ու պատիւը։ Այսպէս, կամ պատուել զէնքերը և կամ չմոտենալ անարժանարար։

Իբրեւ լուրջ համաւուած ցեղի մը յաջողութիւն, բնականաբար կը կարծուէր որ փոքր ի չատէ օգտուած ըլլայինք մեր կուրծքէն, մեր սրտէն, մեր աչքերէն թափուած արիւններէն, մեր ոսկորներու ջախջախուած փշրանքներէն։ Մեր առօրեայ թեթեւութիւնը կեանքի ծանծաղ ըմբռնումը, սրբեք, այդպիսի հաւաստիք մը չտուաւ, ու ընդհակառակն, թող տուր — երթայ մը զարհուրելի իրողութիւններու հոսանքն ի վար։

Հապա սա անփչրելի եսամոլութիւնը։ Բոլոր թաղերու մէջ, ամէն անոնք որ փոքր ի չատէ ունեւոր կը համարուին. վանգի առաջին բոպէէն սկսեալ թեւերնին պարզեցին դէպի Վառնա, Ֆիլիպէ, Եգիպտոս։ Ու ատոնք չխորհեցան թէ գէշ օրինակ մը կուտային՝ իրենց ետեւէն թողլով սարսափի խալական աճումը աղքատիկ մտքերու վրայ։ Ու այդ կծոտները որոնք հանրական պէտքի մը համար ոսկիները կը ծրարեն թաքստոցներու մէջ, կ'երթային անհաշիւ ծախսելու։

Սողոմի օրէնք մը կը պատուիրէր իր հայրենակիցներուն՝ զարհուրելը երբ քաղաքային չփոթութիւն մը ծայր կուտայ։ Պէտք է որդեգրենք մեզի համար այդպիսի սկզբունք մը, ու վանգին առաջին խլրտումին մէջ, գնդակի տալ զանոնք որ, փոխանակ նստելու իրեն տեղը, ու հոն բազմութիւն մը, իրեն ունեցածովը ուժ մը կազմելու, կը թռչին դէպի օտար ափունքներ։

Եթէ ծանր է իրենց համար ինքնապաշտպանութեան գործին մէջ հանրական դեր մը ստանձնել, դրամով թող օգնեն, զէնքի ու փամփուշտի միջոցներ թող հայթայթեն։ Փախուստը ներելի է այն ատեն երբ հարցը կամ վտանգը անհատական է։ Իսկ երբ կը սպառնայ հանուրքի մը անունով, ծանրապէս դիմադրելը ամենքիս պարտականութիւնն է, իւրաքանչիւրին՝ իր ունեցածովը։ Գնդակ ատոնց որոնք ցանկը կը խրամատեն ու, միշակ դասակարգին սէջ կ'աւելցնեն սարսափը, խուճապը։ Եթէ հարկ է որ ապրինք, կ'ապրինք միատեղ, իսկ եթէ ոչ՝ միատեղ կ'ոչնչանանք։

Զգուա՞նք այդ ամենքին։ Իսկ հիացումս ժողովրդային այն անհատներուն որոնք, մեծ մասամբ, իրենց ունեցածներովը զինուած, ամէն գիշեր հսկեցին արթուն և զարթուն. իրենց զէնքերուն վրայ դրին գլուխնին ու կեանքերնին ալ ունեցան իրենց ձեռքերուն մէջ։

Դատապարտելի են նոյնպէս մեր տէրտէրներն ալ։ Կ'անցնի ատոնցմէ մէկը։ Կը հարցնեն. «Ի՞նչ պիտի ըլլայ, տէր հայր։— Ոչինչ, կ'ըսէ։» Ու այդ խօսքը այն ժամուն երբ թնդանօթներուն դուխը կը պատէր Բերան ու հրացանի փամփուշտները կարկուտի պէս կը տեղային։ Այո՛, ոչինչ։ Ու կ'անցնի կ'երթայ անհոգօրէն՝ եկեղեցիին մէջ խունկ ծխելու և գուցէ տուն օրհնէքի մը։

Փախստական զինուորները ծայր տուած էին արդէն. քրդական խումբեր կը կազմուէին Թոփանէ Օղլուի սոր ու ձորին մէջ. լոին խորհրդակցութիւններ տեղի կ'ունենային թաւուտներու մէջ։ Մեր հոգեւոր հայրերը, իբրեւ քաջ հովիւ որ իր անձը կը դնէ իր ոչխարին համար, իրենց տուներուն մէջ սքլած մնացին։ Ու ատոնք են Ղեւոնդի յաջորդները։

Այս տխրական զգածուածքի մէջ, առանձին պարտք կը համարիմ շնորհաւորել երիտասարդ վարդապետ մը, Գրիգոր Պալագեան, որ առաջին օրուընէ սկսեալ, լաւ ընկեր մը ցոյց տուաւ ինքզինքը դալիք վտանգի մէջ, ոգեւորուած ոգեւորող մը, կազմակերպիչ խորհրդական մը։ Ու ձեռք մը որ լոյսին մէջ, մութին մէջ զէնքի ու փամփուշտի հայթայթիչ մը եղաւ։

Աւետարանական խօսք մըն է, թէ «պատրաստ եղէք ամէն ժամ։» Ու այդ խօսքը մեզի համար յաւիտենական ճշմարտութիւն մըն է։ Մվ մտքէն կ'անցընէր թէ Սահմանադրական շրջանի մէջ։ Բարլամէնդի օրով, յղացուած կ'ըլլար հայկական ջարդի ընդհանուր ծրագիր մը ու Ատանային մէջ իր բոլոր ունեցածովը, մոխրացած կ'ըլլար հայութիւն մը։

Մոլեռանդ խուժանը իր անյագ ծարաւին մէջ է. կը ծրագրէ մութին մէջ. մէկ բոպէէն միւսը շատ բաներ տեսանք։ Փնդի գնչու մը ամբողջ Սկիւտարը ոտքի կը հանէր թղթի կտորիկով մը՝ եթէ զինուորական պաշտօնեայ մը դիւրահաւան գտնուէր. նոյնը պիտի պատահէր եթէ բարեմիտ Շէյխ մը մեր զէնքերուն սպառնալիքը ցոյց տուած չըլլար խուժանին։

Ի՞նչ կ'ըսէք հապա սա Սկիւտարի գիշերապահներուն որոնց պահպանութեանը յանձնուած ենք։ Երէկ տեղական զինուորական նոր իշխանութեան կողմէ աչքէ կ'անցուի ատոնցմէ մէկուն գիշերային որջը։ Ի՞նչ կ'երեւակայէք որ գտնուած ըլլայ այդ թաքստոցին մէջ. զինուորի ուրբտասը ձեռք զգեստ, դաշոյն, ատրճանակ, նոր ֆէսեր։ Ատկէ զրդուած, աչքէ կ'անցընեն միւս որջերն ալ, և նոյն տեսակ գիւտեր։

Հարցաքննութեան մէջ ատոնք պիտի պնդեն թէ փախստական զինուորներէ թողուած են այդ առարկաները։ Լաւ. ուրեմ՞ տրուեցան անոնց քաղաքային պարզ հագուստներ. ի՞նչպէս կրնային պատրաստի ունենալ ատոնք։ Մէյսերը ինչո՞ւ դեռ նոր կաղապարուած էին։

Իսկը սա է որ մենք քնացած ատեն թրչնամին մութին մէջ պատրաստութիւնները տեսած է։ Ու, ծրագրի մը վրայ, հոգացուած են որոնք, ի հարկին մեզի դէմ, զինուորի տարազով, զինուորական ուժ գործածելու համար։

Արդ, առանց բոպէ մը իսկ կորսնցնելու, պէտք է ատոնք դուրս ընել թաղերէն. չենք կրնար մեր դրամներովը, մեր կեանքերու ոսոխները պահել մեր գլխուն վերեւ։ Ու չե՞նք գիտեր որ ատոնք, հին ոստիկանութեան լրտեսներն են։

Ի՞նչ կը խորհին մեր թաղական աղաները։

Ժամը չէ՞ թաղերը սրբելու երբ Պոլիսը կը սրբուի հին մեղքերէն։

ՀՐԱՆԴ

Ազատութեան հերոս ՆԻԱԶԻ ՊԷ�doՒ

ՅՈՒԼԻՍ 11 ԱՊՐԻԼ 11

Երկու պաշտելի թուականներ Թուրքիայի պատմութեան մէջ։

Երկու թուականներ, որոնք Թուրքիայի Ազատագրութեան ամբողջութիւնը կազմելու համար էական մասերը կը կազմեն։ Յուլիս 11ը պէտք է ծնելու համար Ապրիլ 11ը, և փոխադարձաբար Ապրիլ 11ին ծնունդը կարելի ըլլալու համար Յուլիս 11ի սաղմնաւորումը անհրաժեշտ էր։

Եւ զարմանալի զուգադիպութիւնով, երկու թուականներուն մէջ ճիշդ 9 ամիսներ կը պարունակուին։

Առանց Համիտի ոսկրապատուանդան գահին փլրումին, ու առանց աշխարհի ամենավայրագ գազանին՝ Համիտի անկանգնելի անկումին, Թուրքիան չէր կրնար ազատագրուած համարուիլ։ Պատմական ու չջնջելի փաստերու վրայ հիմնուած՝ Փարիզի քօնկրէսը այս դատավճիռը արձակած էր, սակայն դժբաղդաբար մենք միամտութիւնը ունեցանք Համիտի պէս ներոնարիւն ճիւաղին մէջ անկեղծութեան ջիղ մը տեսնելու, և խանդավառութենէ գինով երբ մենք բարի ու անկեղծ տրամադրութիւնով տարուեցանք, անդին Համիտ, դիւաձիծաղ, ուղեց մեր բարութիւնը չարաշահագործել ու մեր անուշադրութենէն օգտուելով մութին մէջ սկսաւ սաղմնել ոճիրներու ոճիրը, մարտ 31ի զինուորական-ռէակցիօնական շարժումը։

Եղկելի արարած, որ չկրցաւ զգալ թէ այդ սաղմնաւորումը իր գահավիժումին կը տանէր զինքը, երբ ճիշդ նոյն ատենը, ուրիշ կողմէ ալ Ազատութեան քաղցրութեանը կը սկսէր վարժիլ Թուրքիոյ բնակչութեան քիմքը ու անկաշկաղ, աւելի լայն Ազատութեան իտէալին կը ձգտէր։

Եւ օրը հասաւ, ինը ամիսները լրացան, յուլիս 11ի սաղմը այլեւս չէր կրնար արգանդին մէջ պարփակուիլ, լայն աշխարհի մը բնական պահանջը զայն արեւուն տակ կը դնէր։

Համիտի ոճրագործ, արիւնախանձ երկունքը բռնակալութեան ծնունդը վիժեց, իսկ Ազատամարտերու սուրերը երկրորդ անգամ ու աւելի փառայեղօրէն յաջոտեցին բռնակալութեան ճիւաղ ծնունդը, զայն ամենագութեան փայտէն խաչեցին։ Համիտը դիւահար տարին Զրաղանի բանտ-պալատը, ուր Սուլթան Մուրատի մշտաշունչ ուրուականը Համիտի մինչեւ վերջին ու ամենախայտառակ վայրկեանը պիտի հալածէ զինքը։

Թուրքիայի յեղափոխութեան փառքը պատմեն ճիշդ այն բարձունքներէն, որոնք ժողովուրդին արցունքին ու արիւնին շաղախուին ու ոսկորներու կոյտերովը կանգնեցան։

Յուլիս 11էն Ապրիլ 11, երկարզէն մինչեւ աքսոր...

ՇԱՀԱՆ ՇԱՐՓՈՒՐ

ԱՊՏԻԻԼ-ՀԱՄԻՏԻ ՄԵԿՆՈՒՄԸ

Նախընթաց իրիկուն ժամը 4ին երկու հեծելազօրայ վաշտեր և երկու զրահապատ օթոմոպիլներ կը սպասէին Երլտրզի մեծ դրան առջեւ։ Ազատութեան բանակէն չորս սպաներ մտան Զիթլի-Քէօշկի սենեակն ուր կը գտնուէր Համիտ, կէս գիշերին։

Անկեալ ոճրագործը, բուռն յուզման մը մատնուած, սեւեռաբիբ, իր անձկալից նայուածքներովը կը ջանար գուշակել այն սոսկալի ճակատագիրը որ իրեն պիտի վիճակուէր։ Սպաներէն մէկը ըսաւ.

—Էֆէնտիմ, պարագաներուն ծանրութիւնը ի նկատի առնելով, ձեր Պոլիս ներկայութիւնը անընդունելի դատուեցաւ պատերազմական Խորհուրդին կողմէ, ուստի որոշուեցաւ որ Սելանիկ երթաք, ուր յարմար բնակարան մը որոշուած է ձեզ ցնոր կարգադրութիւն։

Ապտիւլ-Համիտ, չուարած, թոթովելով հարցուց թէ կեանքին դէմ վտանգ չիկա՞ր։

Սպան չկայ ըսաւ և աւելցուց թէ այս մասին իր զինուորի խօսքը կուտար։

—Կրնաք ապահով ըլլալ թէ վտանգ չկայ։

—Ու ե՞րբ ճամբայ պիտի ելլամ, հարցուց գահընկէց յուզկահարը։

—Անմիջապէս, էֆէնտիմ, ամէն բան պատրաստ է։

Ապտիւլ-Համիտ մարեցաւ։

Սթափեցուցիչ մը տուին իր նշանաւոր քիթին որ խելքը գլուխը գայ։

Յետոյ հրաման զրկուեցաւ հագուեցընել հարէմին կիները և հինգ սպասաւորներ։ Չորս կառքեր յառաջացան և ճամբայ ելան, ետեւնուն և առջեւնուն մէյ մէկ զրահապատ օթոմոպիլ և հեծելազօրաց վաշտ մը։

Երբոր Համիտը կառք նստեցուցին աւելի մեռած էր քան թէ ողջ։

Երլտրզի բլուրին ստորոտը հասնելով, կառքերը Պէշիկթաշի ճամբան բռնեցին, անցան Թոփհանէէն, Քարաքէօյի կամուրջէն և հասան Սիրքէճի։

Բոլոր փողոցները պահպանուած էին զինուորներու կրկին շղթայով։

Կայարանին մէջ կառախումբ մը կեցած էր, բաղկացած վակոն-սրահէ մը և ուրիշ երեք վակոններէ, մեկնելու պատրաստ. կէս գիշերը երկուքուկէս ժամանցած էր։ Կայարանը ամէն կողմէ զինուորական հսկողութեան տակ էր։

Ապտիւլ Համիտ իրեն հետ առած էր տասնըմէկ կին և իր ամէնէն պզտիկ որդին Ապտիւրրահիմը։

Վակոն նստելու բոպէին, Ապտիւլ-Համիտ օգնեց հանրմներուն որ վեր ելլան և յետոյ ջուր ուզեց։

Ասիկա առաջին ուղեւորութիւնն է որ ակամայ կը կատարէ իր գահակալութենէն՝ 33 տարիէ ի վեր։

Ապտիւլ-Համիտ գորշագոյն բաճկոն մը հագած էր և շատ մտատանջ կ'երեւնար։

Ապտիւլ-Համիտ մտաւ վակոն-սրահը և վեց սպաներ ու քսանի չափ զինուորներ ետեւի վակոնները տեղաւորուեցան։

Բանակին առաջին զօրաբաժնին հրամանատար Հիւսէին Հիւսնի փաշա և Բարիզի դեսպանատան զինուորական կցորդ Ցէթէի պէյ պաշտօն ունէին Ապտիւլ-Համիտը Սելանիկ տանելու։

Ժամը գիշերուան 8ին քառորդ մնացած էր երբոր մեկնումի նշանը տրուեցաւ։

Կառախումբը այս առտու կէս գիշերէն մէկ ժամ յետոյ Սելանիկ կը հասնէր։ Մեծապէս գաղտնի կը պահուի անոր քնակութիւնը Սելանիկի մէջ, սուր, ինչպէս երէկ ծանուցինք, Ալաթինիի ապարանքը վարձուած է այդ նպատակով։

Այսպէս ուրեմն թող կախաղանները

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վ.Ն.Հ. ՍՈՒԼԹԱՆ Մէհմէտ Ե. Կայսեր գահակալութիւնը երկկ մեծ խրախճանութեամբ տօնուեցաւ։ Ամբողջ քաղաքը դրօշներով զարդարուած էր և գիշերը փայլուն լուսաւորութիւններ կատարուեցան։ Առանց չափազանցելու կարելի է ըսել թէ ամբողջ Կ. Պոլիս հարսնիքի տունի մը երեւոյթը ունէր և այնպէս ալ կը շարունակէ։

—Կ'ըսուի թէ Վեհ. Սուլթանը վաղը Այասոֆիայի մզկիթը պիտի երթայ՝ Սելամլիքի առաջին արարողութիւնը կատարելու։ Աւելորդ է ըսել թէ վաղն ալ մեծ ոգեւորութիւն մը պիտի տիրէ մայրաքաղաքին մէջ։

—Կայս. բոլոր փեսաները, երէկ, Տոլմա Պաղչէի պալատը երթալով՝ իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցին Սուլթան Մէհմէտ Կայսեր։

—Եպարքոսը, երէկ առտու ժամ 3ին, Տոլմա Պաղչէի պալատը գնաց և պահ մը Սուլթանին հետ տեսակցելէ ետքը վերադարձաւ։

—Զաթալճա գտնուող ազատութեան բանակին մէջ մեծ խրախճանութեամբ տօնուեցաւ նոր Կայսեր գահակալութիւնը։ Բոլոր սպաները և զինուորները նորէն ուխտ ըրին իրենց արեան վերջին կաթիլն իսկ թափել սահմանադրութեան անվթար պահպանմանը համար։ Ցետոյ «Բատիշահըմ չօք եաշա» գոչեցին։ Զաթալճայի մէջ չքեղ լուսաւորութիւններ կատարուեցան։

—Նահանգներէն առնուած հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ Համիտին անկումը և Սուլթան Մէհմէտ Ե.ի գահակալութիւնը մեծ ուրախութիւն պատճառեր է ամէն կողմ, մանաւանդ Տրապիզոնի, Էրզրումի ու Երզնկայի և Անատոլիի արեւելեան ուրիշ նահանգներու մէջ։

—Եգիպտոսի մէջ ալ 101 թնդանօթներով ծանուցուեր է Սուլթան Մէհմէտ Կայսեր գահակալութիւնը։ Ամէն կողմ հանրային ուրախութեան արտայայտութիւններ կատարուեր են։

—Եպարքոսը և բոլոր նախարարները երէկ իրիկուն Տոլմա Պաղչէի պալատը գացին և մինչեւ ուշ ժամանակ Սուլթանին նախագահութեամբ խորհրդակցեցան։

—Եւրոպական բոլոր վեհապետները շնորհաւորական հեռագիրներ ուղղեցին նոր Սուլթանին։ Առաջին հեռագիրը ուղղեց Անգլիոյ թագաւորը։

—Նոր Սուլթանը Տոլմա Պաղչէի մեծ պալատը պիտի բնակի, որով պատրաստութիւններ կը տեսնուին։

—Երէկ բոլոր դեսպանները պալատ երթալով իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցին Սուլթանին։

—Կ'ըսուի թէ Սուլթան Մէհմէտ Ե. յառաջիկայ չարաթ օր Խորհրդարան պիտի այցելէ։

—Համիտին կայս. կնիքը ձեռքէն առնուեցաւ և նոր վեհապետին համար կայս. կնիք մը պատրաստել տալու մասին հրաման տրուեցաւ Բ. Դրան։

ՍՈՒՐ ԵԱՊԵԼՈՒ ԱՐԱԲՈՂՈՒԹԻՒՆԸ.—Օսմանլը կ'ըսէ թէ Սուլթան Մէհմէտ Կայսեր սուր կապելու արարողութիւնը երկու չարաթ ետքը պիտի կատարուի աւանդական չքեղ արարողութեամբ։ Դոնեա գտնուող Զէլէպի էֆ. որ օսմ. վեհապետներուն սուր կը կապէ, մօտերս Կ. Պոլիս պիտէ ժամանէ։

—Զէլէպի էֆ. հեռագիր մը ուղղելով ազատութեան բանակին հրամանատարին, յայտարարեր է որ Համիտ անարժան է իր նախնեաց սուրը կրելու։ Զէլէպի էֆ. յարեր է որ Դոնեայի մէջ մեծ ուրախութեամբ տօնուեր է Սուլթան Մէհմէտ Կայսեր գահակալութիւնը։

ՍՈՒԼԹԱՆԸ ԵՒ ԱԶԱՏՈՒԹԵԱՆ ԲԱՆԱԿԸ. — Ազատութեան բանակէն Ալի Բիզա ու Հասան Բիզա փաշաները, որոնք առջի օրը, կայս. Թափորին մէջ նոր Սուլթանին գտնուած կառքին երկու կողմերէն կ'երթային, երէկ պալատ երթալով Սուլթան Մէհմէտ Ե.ի ներկայացան և արժանացան կայս. մեծարանաց։ Ն. Կ. Վեհափառութիւնը երկու քսակի մէջ դրուած յիսունական ոսկի պարգեւեց այդ երկու զինուորականներուն, որոնք չընդունելու ձեւ մը առին։ Կայսրը ըսաւ թէ հօր մը կողմէ իր զաւակներուն տրուած դրամն է, որով պէտք է ընդունին։ Ալի Բիզա փաշա Սուլթանին ձեռքը համբուրելով յայտարարեց.— «Մեծ պատիւ կը համարինք երբ Ձեր Վեհափառութիւնը իրեւ իր զաւակները կը ճանչնայ մեզ, բայց ձեր զաւակները միակ աղերս մը ունին իրենց հօրմէն՝ այն է որ զինուորական ու քաղաքային ձեր զաւակներէն և ոչ մէկին դրամական պարգեւ մի՛ տաք, վասն զի այդ պարգեւները պատճառ եղան նախորդ շրջանին աղէտներուն և բռնապետութեան։» Կայսրը գոհութեամբ ընդունեց այդ աղերսը և գնահատեց նոյն երկու զինուորականներուն զգացումները։

ՖԷՂՎԱՆ ՍՏՈՐԱԳՐՈՂ ԳՐԻՉԸ. — Խիստ կարեւոր որոշումներու և գործողութեանց համար գրչածուած գրիչներ եւայլն իբրեւ պատմական մեծ յիշատակ մը մեծ արժէք մը կը ստանան։ Առջի օրը Շէյխ-իլ-Իսլամը ստորագրեց Համիտին գահընկեցութեան Ֆէղվան, Զանդրրի երեսփոխան Բէֆիզ էֆ. որ ներկայ էր, ուզեց ստորագրող գրիչը առնել և իրեւ յիշատակ պահել, բայց երեսփ. Ժողովին ատենապետ Ամէտ Բիզա պէյ, որ նոյն պէս ներկայ էր, իսկոյն առաւ այդ գրիչը, ըսելով որ առտուընէ ի վեր կը սպասէր այդ նուիրական գրիչը ստանալու։

ԿԱՑՍ. ԱՆՁՆԱԿԱՆ գանձուն վարչութիւնը ելմտական նախարարութեան պիտի փոխանցուի։ Այդ կն պով Համիտին ձեռք անցուցած բոլոր կալուածները նորէն ազգին պիտի վերադարձուին։

ՀԱՑԿԵՐՈՑԹ.—Տավուտ Փաշայի զօրանոցին մէջ, այսօր, հացկերոյթ մը պիտի տրուի ազատութեան բանակին կամաւորներուն։

ԵՐԼՏԶԸ.—Մէկ քանի երեսփոխաններ, քաղաքապետ Հաղի Պէյ և բազմաթիւ ժողովուրդ, երէկ, այցելեցին Երլտրզի չրջակայքը։

ԲԵՐԱՑԻ կառավարիչ կարգուեցաւ Կ. Պոլսոյ ոստիկաններու և ոստիկան-զինուորներու ընդհանուր քննիչ Կալիպ պէյ։

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.—Օսմ. Ազգային Ընդհանուր Ժողովին երկու կարեւոր առաջարկութիւններ ներկայացուեցան. մէկը կ'ըսէ թէ նախորդ չրջանին հարստացող մեծ ութերու ստացուածքները եատ առնելու է, եթէ չհաստատեն թէ օրինաւորապէս տիրացած են անոնց։ Երկրորդը կ'առաջարկէ Երլտրզի մէջ պահուած երկսեռ գերիները արձակել և գերութիւնը ապագային համար արգիլել։ Այդ երկու առաջարկութիւնները օրակարգը անցուցած են։

ՊԱԼԱՏԱՆ ՊԱՇՏՕՆԱՏԱՐՆԵՐ.—Արտաքին Թղթակցութեանց քարտուղար Լութֆի պէյ Սուլթանին առաջին սենեկապետ կարգուեցաւ և Ռէժիի գոմիսէր ծանօթ գրագէտ-բանաստեղծ Խալիտ Զիեա պէյ ալ առաջին քարտուղար։

ԴԻՊԵՐԱՑԻՆ ԵՐԹԵՒԵՆԿՈՒԹԻՒՆԸ.—Բերայի ոստիկանութիւնը մեզ հաղորդուած պաշտօնագրով մը կը ծանուցանէ թէ ժողովուրդը արտօնուած է երթեւեկել գիշերուան մինչեւ ժամ 3½. յետոյ դուրսը մնացողներուն նկատմամբ պաշարման վիճակին յայտարարութեան տրամադրութիւնները պիտի գործադրուին։

ՓԱԼԽՍԱՆԱՆ ՋԻՆՈՒՈՐՆԵՐ.—Երէկ ալ չորս հազարի չափ փալխստական զինուորներ չոգեկառքով Գ. ղօրաբանակը ղրկուեցան։ Ասոնք, մինչեւ որ իրենց զինուորական ծառայութեան պայմանաժամը աւարտի, զինուորական ճամբաներու շինութեանց պիտի աշխատին։

—Փալխստական զինուորներէն երեք հարիւրի չափ Շիլէ ժամանելով տեղւոյն նաւահանգիստի պաշտօնարանին վրայ յարձակեր և տեսուչին վրայ ճնշում բանեցուցեր են՝ իրենց նաւ գտնելու համար։ Այդ զինուորները յետոյ մէկ քանի նաւեր գտնելով դէպի Սաքարիա փախեր են։

ԹԱՂԻՐ ՓԱՇԱ.—Զինուորական վարժարանին ուսանողներն էին որ Երլտրզի շուրջը հսկելու պահուն ձերբակալեցին հրացանակիրներու պետ Թահիր փաշան։ Այդ վայրագ ա արածը խնդրեց որ զինքը չսպաննեն։ Պատասխան ստացաւ թէ բանակը իրաւասութիւն չունի զինքը սպաննելու. միայն թէ զինուորական ատեանի առջեւ հաշիւ պիտի տայ իր և իր հրամանին տակ գտնուող հրացանակիրներուն միջոցաւ մինչեւ հիմա կատարուած հարբստահարութեանց և կեղեքումներու մասին։

ՀԻՆ ԽԱՖԻԷՆՆԵՐ.— Գապա Սաքալ Մէհմէտ ու Քէնան, երկու արիւնկալ խաֆիյէներ, Կ. Պոլիս պիտի բերուին՝ զինուորական ատեանին յանձնուելու համար։

ՍԿԻՏԱՐԻ երբեմնի կառավարիչ Համտի, Համիտի հլու ծառաներէն մէկը, առջի օրը ձերբակալուելով չոգենաւ դրուեցաւ, Պոլիս տարուելու համար, սակայն չոգենաւը ճամբայ ելլելէն ետքը ծովը նետուելով խեղդուեցաւ։ Մարմինը երէկ առտու գտնուեցաւ։

ՍՈՖԻԱՑԻՆ Կ. հեռագրեն թէ Կ. Պոլսէն ու չրջականներէն ամէն օր փախստականներ և մանաւանդ զինուորներ Պուլկարիա կը ժամանեն։ Պուլկար կառավարութիւնը անոնց անցքը կ'արգիլէ, բայց հսկողութեան կ'ենթարկէ, որպէս զի չփոթութիւններ առաջ չբերեն։

ՑԻԵԱՏԱՆԱՆԱՅԱՆ. — Ազատութեան բանակին Կ. Պոլիս մտնելուն առթիւ Շիլիի մէջ չարաթ առտուան ընդհարման զոհերուն թաղուած տեղը և Եսիգուլէի դուրսը պատմական մէյմէկ յիշատակարան պիտի կանգնուի. նաեւ Յաղթութեան Կոթող մը՝ Այասոֆիայի հրապարակին վրայ՝ Խորհրդարանին առջեւ։ Սապահ այդ նպատակով հանգանակութեան մը ձեռնարկած է։ Բլայիք ծախքը տասը հազար ոսկի կ'ենթադրուի։

ԱԶԱՏՈՒԹԵԱՆ Բանակէն մաս մը Սէրայ Պրունի եզերքը հաստատուեցաւ վրաններով։ Այդ մասը Տավուտ Փաշայի զօրանոցը պիտի փոխադրուի, երբ հոն գանուող զինուորները կ. Պոլսէն մեկնին։

«ՍԷՐՊԷՍԹԻ»Ի արտօնատէր Մէվլանզատէ Բիֆադ պէյ, առջի օրը, ձերբակալեցաւ Գարթալի մէջ։

ՇՆՈՐՀԱՒԱԼՈՒԹԻՒՆ. — Ազատութեան բանակին հրամանատարին անունով դեր-գնդապետ Մուսէֆտին պէյ ֆրանսական դեսպանին և Սէն-Պլնուայի մեծաւորին ներկայանալով շնորհակալութիւն յայտնեց վիրաւոր զինուորներու մասին ցոյց տրուած հոգածութեան համար։

ՁԵՆՔԵՐԸ.— Երլտրզի ներքին չէնքերու բոլոր պատուհաններուն առջեւ Մարդինի հարցաններ և փամփուշտներ գըտնուեր են։

Ի՞ՆՉ ՊԻՏԻ ԸԼԼԱՑ ԵՐԼՏՐԶ.—Երլտրզի Պալատը հնութեանց թանգարանի պիտի վերածուի։ Հանրային պարտէզ պիտի ըլլան դարաստանները։ Հետեւաբար ազգին կը վերադարձուի այն բանը, որմէ զրկուած էր երկար ատեն։

ԱՊԱԿԱՑ ԴԱՀԼԻԱՔԸ. — Թէվֆիգ փաշայի նախարարութիւնը պաշտօնէ պիտի քաշուի։ Եպարքոսը նոր Սուլթանին յայտարարեր է թէ վերջին դէպքերը չատ յոգնեցուցած են զինքը և թէ մտադրութիւն ունի հրաժարական տալու։ Կը յուսացուի որ նոր դաշինքը ուրբաթ կամ չաբաթ օր կազմուի։ Նոր նախարարութիւնը կազմելու պաշտօնը պիտի յանձնուի Եգիպտոսի արտասովոր պատուիրակ Ղազի Մուխթար փաշայի։ Կը կարծուի որ կրթական, արտաքին գործոց, երկրագործական ու հանրօգուտ շինութեանց արդի նախարարները անփոփոխ պիտի մնան։

ՁԵՐԲԱԿԱԼԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ. — Ազատութեան բանակին ընդհանուր հրամանատար Մահմուտ Շէվքէթ փաշա ոստիկանութեան նախարարին զեկուցած է թէ ո՛չ օք իրաւունք ունի ձերբակալութիւն կատարելու առանց զինուորական ատեանին թոյլտուութեան։ Երբ ոստիկանութեան դիմում ըլլայ ձերբակալելու այսինչ կամ այնինչ անձը, իսկոյն բերան տուողները պէտք է ձերբակալուին։ Պատերազմական պաշտօնատան մէջ գումարուող զինուորական ատեանը երէկ աւարտեց իր քննութեանց մէկ մասը։ Երէկ և առջի օր քանի մը յանցաւորներ պատժուեցան։ Երլտրզի նախկին սենեկապետ և միլիոնատէր Բաղրպ փաշա երէկ ձերբակալուեցաւ Ճաար-Պոսֆանի իր բնակարանին մէջ և պատերազմական պաշտօնատունը տարուեցաւ։

ԽՈՒՎԱՐԱՐՆԵՐԸ.—Յունական թերթ մը կ'իմանայ թէ ոստիկանութիւնը Թաթավլայի մէջ երկու քիւրտերու բնակարաններէն երեւան հանած է մեծ քանակութեամբ պօմպա և տինամիթ, ինչպէս նաեւ 150 բէվոլվէր։ Թէրճեմանը Հագիգաք կ'ըսէ թէ բազմաթիւ բէաքսիօնէրներ ու նախկին լրտեսներ այսօր պիտի աքսորուին։ Որսորդ-զինուորներու վաշտ մը երէկ պաշարեց Ղալաթիոյ աշտարակին մօտ գտնուող Բաղրպ փաշայի արարբրմանը, ձերբակալելու համար դռնապանը, որ քանի մը արբանեակներու հետ խռովութիւն պիտի հանէր ժողովրդեան մէջ։ Դռնապանը փախած էր։ Սենեակը խուզարկուելով քանի մը զէնքեր գտնուեցան։

ՔԵԱՄԻԼ ՓԱՇԱ. ՀԷ ՓԱԽԱՆ.— Նախորդ Եպարքոսին փախուստի մասին չրջած զրոյցները կը հերքուին։ Քեամիլ փաշա 15 օրէ ի վեր իր զաւակին՝ Շէվքէթ պէյի բնակարանը կը գտնուի Էրէնգիւղի մէջ։ Քեամիլ փաշայի զաւակները Նշանթաշ իրենց հօր բնակարանին մէջ կը գըտնուին, որ երէկ գիշեր լուսաւորդուած էր։

ԴԱՀԱՆԱԼՈՒԹԵԱՆ ԼՈՒՐԸ ԴԻՒՐԱՆԵՐՈՒ ՄԷՋ.— Սուլթան Մէհմէտի գահակալութեան լուրը մեծ խանդավառութիւն առաջ բերած է Իմիրնէի մէջ։ Մարիցայի վրայ կանգնած բերդերէն թընդանօթները կ'որոտային ու «կեցցէ՛»ներ կը լսուէին ամէն կողմէ։ Քանի մը օր յաջորդաբար ազատութեան տօն պիտի կատարուի։ Սկիւտարի մէջ մեծ ուրախութիւն պատճառած է վեհապետական փոփոխութիւնը։ Ալպանիոյ մէջ անդորրութիւն կը տիրէ։ Ալպանիացի բէաքսիօնէրները դադրեցուցած են իրենց էնթրիկները՝ Համիտի գահընկեցութենէն յետոյ։ Ասոնք որոշած են հնազանդիլ սահմանադրական կառավարութեան։

ՍՈՒԼԹԱՆ ՄԷՀՄԷՏԻ ԵՐԴՈՒՄԸ.— Նոր Սուլթանը ընդունելութիւն կատարելէն առաջ, ձեռքերը լուալով երդում ըրած է որ Սահմանադրութիւնը պիտի յարգէ։

ՀԱՄԻՏԻ ծառայողներէն չատ մը մարդիկ երէկ աքսորուեցան։ Մէկ մասն ալ վար դրուած է հարցաքննուելու համար։ Մարտ 31ի բէաքսիօնէր չարժման մասնակցող զինուորներէն մաս մը Իտիրնէ ղրկուեցաւ։

ՊՐՈՒՍԱՑԻ կուսակալ Ազմի պէյ զէնք բաժնած է ժողովրդեան, Սահմանադրութիւնը պաշտպանելու համար։

ՊԱԼԲԱՍԻՑ ՇԱՀԸ. — Պարսից Շահը, որուն անչուչտ այլ եւս խելքը գլուխը եկած է Համիտին օրինակէն ազդուելով, հետեւեալ հեռագիրը ուղղած է Վեհ. Սուլթանին.— «Անկեղծօրէն կը շնորհաւորեմ Ձեր Վեհափառութիւնը իր գահակալութեան առթիւ։ Կը հայցեմ Բարձրեալն Աստուծմէ որ ձեզ շնորհէ երկար ու բարեբաստիկ իշխանութիւն մը՝ Ձեր Վեհափառութեան հպատակներուն բարօրութեանը ու երջանկութեանը համար։»

ՊԻՒՐՀԱՆԷՏՏԻՆ ԻՇԽԱՆԸ.— Թէեւ ծանուցուեցաւ որ Համիտին սիրական որդին խոյս տուած է, սակայն այս լուրը կը հերքուի։ Պիւրհանէտտին իշխանը չէ հեռացած մայրաքաղաքէն. վերջին դէպքերու միջոցին իր քոյրերէն մէկուն քով ապաստանած էր։ Իրազեկ անձ մը կը յայտնէ թէ զինուորական իշխանութիւնը առ այժմ անոր դէմ ոչ մի միջոց ձեռք չպիտի առնէ։

ՍԱՊԱՀԷՏՏԻՆ ԻՇԽԱՆԸ.— Սապահէտտին իշխանը, որ ինչպէս ծանուցինք, ձերբակալուած էր, ազատ արձակուած է, իր կրած հարցաքննութեամբ հաստատուած ըլլալով թէ ոչ է յարաբերութիւն չէր ունեցած պալատան հետ՝ վերջին դէպքերուն առթիւ։

ՁԻՆՈՒՈՐՆԵՐԸ ԲԵՐԱՆ ԿՈՒՏԱՆ.— Ապստամբ բանակին պատկանող զինուորները, որոնք կը հարցաքննուին պատերազմական ատեանին կողմէ, կը յայտնեն անունները այն արդոց որոնք խաբեցին զիրենք և դրամ տուին իրենց։ Դիւաւորը պալատան հրացանակիր մըն է Մուսթաֆա անուն, որ բանտարկուած է պատերազմական պաշտօնատան մէջ։

ՄԱՀՈՒ ՊԱՏԻԺ. — Զինուորական Խորհուրդը մահուան դատապարտեց Ապտիլ-Համիտի խորհրդական Նատիր աղան։ Այս առտու այս թշուառականը կամուրջին գլուխը պիտի կախուէր։

—Երեք լրտեսներ որոնց վերջին բէաքսիօնէրական շարժումներուն մասնակցութիւնը ապացուցուած է, պատերազմական ատեանին կողմէ մահուան դատապարտուեցան և հրացանի բռնուեցան։ Մէկը հօֆալի կերպարանք մտած էր։ Զինուորներու ջոկատ մը գործադրեց սոնու պատիժը պատերազմական պաշտօնատան հրապարակին վրայ։

ՄՈՒՐԱՏ ՊԷՅ.—Միզանի տխրահամբաւ անօրէնը Մուրատ պէյ, ժամանակին կովկաս բնակած ըլլալը պատրուակելով, ռուս դեսպանատան պաշտպանութիւնը խնդրեր է։ Բացարձակապէս մերժուեր է իր այս խնդիրքը։

ԵՐԵՍՓ. ԺՈՂՈՎԸ.—Երեսփ. Ժողովը այսօր ժամը 3ին նիստ պիտի գումարէ։

ՁԻՆՈՒՈՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՈՉ-ԻՍԼԱՄԴԵՐՈՒՆ.—Զինուորական վերջին գործողութիւններուն մէջ Բումէլիի ոչ-իսլամ ժողովրդեան ցոյց տուած փութկոտութիւնը և բէաքսիոնի չարժումը հարուածելու համար ցոյց տուած եռանդը ինկատի առնուելով, որոշուեր է իսկոյն ոչ-իսլամները զինուորական ծառայութեան մէջ ընդունիլ։ Բրիստոնեայ կամաւորները ամէնէն առաջ կրակի մկրտութիւնը ընդունեցին՝ զօրանոցներու յարձակման միջոցին։ Զինուորական իշխանութիւնները պիտի խնդրեն Երեսփ. Ժողովէն որ անյապաղ քուէարկէ ոչ-իսլամներուն զինուորագրութեան օրէնքը։

ՆԵՐՔԻՆ ՁԻԿԱՑ.—Կը ծանուցուի թէ Երեսփ. Ժողովին ու բանակին կամքովը, ընդհ. ներում չպիտի ըլլայ Վեհ. Մէհմէտ Ե. Կայսեր գահակալութեան առթիւ։ Սուլթանը հաւաներ է այս փափաքին։ Հետեւապէս զինուորական ատեանին կողմէ սկսուած մաքրագործումը պիտի չարունակուի։

ԽԱԼԱՖԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ՀՈՐՀՈՒՐԴԻ.— Նախարարաց Խորհուրդը այսօր պիտի գումարուի Թէվֆիգ փաշայի նախագահութեան տակ։ Խորհուրդը միջոցներ պիտի որոշէ արգիլելու համար Սուրիոյ մէջ ծագած խռովութիւնները։

ԱՀԱՐԻՆ ԲԻԶԱ ՊԷՅ.— Երէկ, ժամը 8ին, Երեսփ. Ժողովի նախագահ Ահմէտ Բիզա պէյ ներկայացաւ Վեհ. Սուլթանին և երկարօրէն տեսակցեցաւ Ն. Վեհափառութեան հետ։

—Կ'իմանանք որ Ահմէտ Բիզա պէյ յայտարարեր է թէ երբեք ոչ է նախարարական կամ կառավարական պաշտօն չպիտի ընդունի, իր պարտքը ըլլալով իր պաշտօնը կատարել Խորհրդարանին մէջ։

ԱՐՏԱՏԵՊԻՆ գործոց նախարար Բիգադ փաշա, երէկ, Գերմանիոյ դեսպանատունը երթալով տեսակցեցաւ դեսպանին հետ։

ՀԱՄԻՏԻՆ ՀԱՐՍՏՈՒԹԻՒՆԸ.— Ելմտական նախարարութեան մէջ Բումէլիի երկաթուղիի պարտաթուղթերու մասին քննութիւն կատարուած միջոցին հաստատուեցաւ որ Համիտ 700,000 հատ ունի այդ պարտաթուղթերէն, որոնց արժէքը, հիմակուան հրապարակի գինով, հինգ միլիոն հարիւր յիսուն հազար ոսկի է։

ԴԱՀԱՐՆԵՒՑՈՒԹԵԱՆ լուրը առաջին անգամ Այսթէֆանոս տարեր է Սամսոն Թորփիլանաւը։

ԱՊՏ-ԻԼ-ՀԱՄԻԴ Երլտրզի մէջ գրանուած վերջին օրերուն չէր ուտեր իրեն տրուած կերակուրները, որոնց ամանները կնքուած էին։ Համիտ ընդհանրապէս թաւմ հաւկիթ կ'ուտէր և գարեջուր կը խմէր։ Գարագուլաքի ջուրը նախամեծար կը համարէր։ Բախտագուշակ մը ըսած էր իրեն որ երկար ապրելու համար պէտք է այդ տեսակ մնունդ առնէ։

—Համիտ եթէ վար չառնուէր, գահակալութեան և ծննդեան տարեդարձները այս տարի մէկ օր պիտի պատահէին, որովհետեւ ծննդեան տարեդարձը լուսնի ամսուան հաշուով է, որով ամէն տարի կը փոխուի։ Իւֆիւրիւքճի Էպուլէիտա, որ Համիտին խորհրդատուն էր, ըսեր է որ այս տարի մեծ փորձանքի մը պիտի ենթարկուի։ Համիտ ատկէ ի վեր միշտ իրար անցած էր։

ՖՐԱՆՍԱՑԻ դեսպանը, երէկ, Եպարքոսին ապարանքը գնաց և տեսակցութիւն մը ունեցաւ։

ՆՈՐ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ անձնական որժիկը՝ Ավլամպիօ էֆ. սա յայտարարութիւնը ըրեր է Բաղրիս լրագրին խմբագիրներէն մէկին.— «Կայսրը չատ ազատասէր է։ Սահմանադրութիւնը դեռ չի հաստատուած, քանիցս կ'ըսէր ինձ թէ երբ Դարը բարձրանայ, առաջին ընելիքը պիտի ըլլայ Սահմանադրութիւնը հռչակել։ Սուլթան Մէհմէտ Ե. գահաժառանգ եղած ատեն Տոլմա Պաղչէի իր բնակարանին չորս կողմը գոց էր. միայն շաբաթը մէկ երկու անգամ մինչեւ Պալամտրճը Զիֆդիլիք կ'երթար. նոյն տեղը գիշեր մը մնալուն իսկ արտօնութիւն չէր տրուեր։ Սուլթանը մեծապէս հմուտ է թուրքերէնի, արաբերէնի ու պարսկերէնի. չատ ազնուամիտ է. կարճ կը խօսի. սակայն խօսքերը նշանակալից են։ Եղբօրը՝ Համիտին բնութիւնը և ծայրայեղ բռնապետ մը ըլլալը լաւ գիտէր, որով չէր հաւատար Սահմանադրութիւնը պահպանելու համար անոր ըրած երդումին։ Նոյն իսկ կ'ըսէր թէ Սահմանադրութեան հաւատարիմ վեհապետ մը ի՛նչ պատճառով Երլտրզի նման բերդի մը մէջ բնակի և իր տրամադրութեանը տակ հինգ-վեց հազար զինուոր ունենայ։ Նոր Սուլթանը ասկէ վերջը ստէպ դուրս պիտի ելլէ. հաւանական է որ նահանգներուն մէջ ուղեւորութիւն մը կատարէ, վասն զի ամենամեծ փափաքն է նահանգներու վիճակին անձամբ տեղեկանալ։ Սուլթան Մէհմէտ Ե. մինչեւ հիմա չատ պարզ կեանք մը անցուցած է. արդէն հարուստ չէ։ Թէեւ տարեկան վեց հազար ոսկի կը ստանար, սակայն այդ գումարը երբեմն երկու հազար ոսկիի կ'ինչնէր. երբեմն ալ բոլորովին կը կըտրուէր։ Մեծ տէրութեան մը գահաժառանգը չատ անգամ լաւ հակցած էր ազքատութեան ի՛նչ ըլլալը։ Թուչունները և ծաղիկներ չատ կը սիրէ։»

ՀՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.— Թոփգաբու պալատան Դանձարանէն և ուրիշ պալատներէ չատ մը օսմ. ու օտար թանկագին հնութիւններ ժամանակին Երլտրզ տարուած են։ Ատոնցմէ զատ նահանգներէն ալ ղրկուած են Համիտին գնահատմանը արժանացած հնութիւններ։ Երլտրզի մէջ ատոնցմէ կազմուած երեք Միւզէներ կան. ատոնց մէկը թանկագին ու մեծարժէք գիրքերու կը վերաբերի։ Կ'ըսուի թէ յանձնաժողով մը պիտի կազմուի այդ հնութեանց պահպանմանը համար։

ԲԱՆՃԻՐԻ ՊԷՅ.—Կը լսենք թէ սխալ է այն լուրը որուն համաձայն Օսմ. Պանքային տնօրէններէն Բանճիրի պէյ ձերբակալուած ըլլայ։ Թագվիմի Վագայի ալ պաշտօնապէս կը հերքէ սա լուրը թէ Բանճիրի պէյ դրամ բաշխած ըլլայ ռէաքսիոնէրներուն, ինչպէս քանի մը թերթեր ծանուցած էին։

ԳՆԵՐԱՆԵՐՈՑ դեսպանը, Պերլինի արտաքին գործոց պաշտօնարանը գրկած իր հեռագիրներուն մէջ, բոլորովին նպաստաւոր է Երիտասարդ-Թուրքերուն։ Կը գովէ ազատութեան բանակին զինուորներուն ընթացքը և այն օրինակելի եղանակը որով ապահովեցին բարեկարգութիւնը։

ՀԱՄԻՏԻՆ կայսրութիւնը տեւեց 33 տարի, 7 ամիս, 27 օր, 16 ժամ և 45 վայրկեան։ Օսմ. կայսրութեան մէջ ամէնէն աւելի տիրողներն են Սուլթան Օրխան՝ 34 տարի, Գանունի Սուլթան Սիւլէյման՝ 46 տարի և Սուլթան Մէհմէտ Դ. 39 տարի։

ՅԵՒԻՏԱՑԻ ոստիկան-զինուորներուն հրամանատար կարգուեցաւ Իտիրնէի ոստիկան-զինուորներու հրամանատար դերհաղարապետ Աբմ պէյ։

«**ԼՐԹՈՂՐՈՒ**» կայս. զրսանաւը, երէկ առտու, Ոսկեղջիւրէն ելլելով, դէպի Միջերկրական գնաց։

Կ. ՊՈԼՍՈՑ մէջ բարեկարգութիւնը վերահաստատուած ըլլալով, դեսպան-

տանց յատկացուած պահակախումբերը և բէկ առաւ վերցուեցան։

ԿԱՍԿԱԾԵԼԻ ԱՆՁԵՐ.—Բերայէն ու շրջականներէն երկու օրուան մէջ իբրեւ կասկածելի յիսուն հոգի ձերբակալուելով պատերազմական պաշտօնարանը տարուեցան։

ՊԱՅԼԱԹԻՈՑ մէջ, առջի գիշերը, ազատութեան բանակին զինուորները երկու փախստական զինուորներու հանդիպեցան. առաջարկեցին անձնատուր ըլլալ, բայց անսաստեցին, որով ազատութեան բանակին զինուորները սպաննեցին այդ երկու փախստականները։

ՀԱՄԻՏԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐԸ ՇԱՀԻՆ ՈՒՂՂՈՒԱԾ.—Մեծ մարդասպանը երեսունի չափ հեռագիրներ ուղղած է Շահին, յորդորելով որ Սահմանադրութիւն չտայ Պարսկաստանի, այլ միշտ ընդդիմանայ ազատականներու պահանջումներուն։

ՍԽԵՆ ՓՈՐՁԱՆՔԸ ԱՆՑՈՒՑԻՆՔ.—Շաբաթ առտու Կ. Պոլսոյ և մանաւանդ Բերայի մէջ անագին ջարդ մը պիտի կատարուէր՝ ռէակցիոնէրներու կողմէ պատրաստուած՝ օտար միջամտութիւն հրաւիրելու համար։ Կ'ըսուի թէ խուժանը, ռէակցիոնէրներու դրդմամբ, մեծամեծ պատրաստութիւններ տեսած է եղեր, բայց ազատութեան բանակին կողմէ ժամանակին իմացուելով, բանակը փութացուց իր Կ. Պոլիս մուտքը և ազատեց ամբողջ բնակչութիւնը ահարկու աղէտէ մը։

ՄՈՒՐԱՏ ՊԷՅ Միզանի արտօնատէրը, սապէս ձերբակալուեցաւ.—Շոգենաւակ մը, ուր կը գտնուէին մէկ քանի զինուորներ, առջի օրը առտուն կանուխ մօտեցան Անատոլը Հիսարի մէջ Մուրատ պէյի ծովեղերեայ բնակարանին։ Զինուորները իսկոյն պաշարեցին տունը։ Սպաները դուռը զարկին և Մուրատ պէյը ուղեցին։ Մուրատ պէյ վար իջաւ ու իմանալով որ պատերազմական պաշտօնարանը պիտի տարուի, սպաները վեր հրաւիրեց. սուրճ հրամցուց և այդ միջոցին ինք ալ հագուեցաւ։ Յետոյ Մուրատ պէյ իր սպասաւորին հետ պատերազմական պաշտօնարանը տարուեցաւ։

ՎԱՂՈՒԱՆ ԹԻՒՈՎ

ԱՏԱՆԱՅԻ ԿՈՏՈՐԱԾԸ

ԱԿԱՆԱՏԵՍԻ ՄԸ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԱԾ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԱԶԱՏ ԿԱՐԾԻՔՆԵՐ

Բրիստոնեաներու զինուորագրութեան հարցը նոր զարկ մը կը ստանայ վերջին զինուորական գործողութիւններուն առթիւ։ Մարտ 31ի ռէակցիոնէրական շարժումը կարգ մը բարիքներու հետ, ունեցաւ նաեւ այն բարիքը որ մեր իսլամ հայրենակիցներուն դրականապէս ապացուցաց թէ ի՛նչ ոգեւորութեամբ և ի՛նչ անկեղծ եռանդով լցուած են Օսմ. Հայրենիքին քրիստոնեայ տարրերը հանդէպ այն ազատութեան, որ ձեռք բերուեցաւ և որուն վտանգուելուն առջին նշանին անոնք իրենց բազուկն ու իրենց կեանքը տրամադրեցին։

Զեմ գիտեր թէ արդէն այս ապացոյցին հարկ կա՞ր, ոչ-իսլամ Օսմանցիներուն հայրենասիրութիւնն ու սահմանադրական անյեղլի ոգին դուրս ցայտեցնելու համար։ Անշուշտ կը յիշուի թէ ասկէց առաջ, ամիսներէ ի վեր, որքան ծեծուեցաւ այս հարցը, և որքան բաներ գրուեցան մանաւորապէս Հայ Մամուլին մէջ՝ Հայոց զինուորագրութեան մասին։ Իրաւ է որ վերջին դէպքերէն քիչ առաջ պատերազմական նախարարութիւնը հրահանգներ ղրկեց գաւառները ոչ-իսլամներու զինուորագրութեան տեսարակներուն պատրաստութեան համար, բայց միւս կողմէ գաւառներու մէջ, ուրեք ուրեք, անխնայ կը հաւաքուէին զինուորական տուրքերը, առանց ի նկատի առնելու տարօրինակ թշուառութիւնը այն ժողովուրդին որ ուտելիք հացի դրամ իսկ չունէր։ Հետեւապէս անագին հակասականութիւն մը կար պատերազմական նախարարութեան կողմէ տրուած հրահանգին և կառավարական հարկահաւաքներուն տենդոտ գործունէութեան մէջ։ Զենք գիտեր թէ այս հանելուկը ի՛նչ լուծման մը պիտի յանգէր՝ եթէ մարտ 31ի ռէակցիոնէրական ցոյցը չի գար վերջնականապէս մաքրազտելու օսմ. Սահմանադրութիւնը և յետաշրջութեան ամէն վտանգ չէզոքացնելու ընդ միշտ՝ չարեայ աղբիւրը, Ապտիւլ Համիտ, մէջտեղէն վերցնելով։

Ազատարար բանակին արշաւանքը Պոլսոյ վրայ և Բերայի զօրանոցներուն դրաւման պայքարները եկան միանգամ ընդ միշտ նուիրագործել ոչ-իսլամ Օսմանցիներուն անկեղծ ու անպայման հայրենասիրութիւնը. հայ, յոյն, պուլկար, հրեայ կամաւորներ իրենց արեան գնովը մաքառեցան բռնապետութեան վերադարձի մը հաւանական վտանգին դէմ և ապացուցին թէ իրենք այնքան հարազատ ու հաւատարիմ զաւակներն են օսմանեան ազատ ու մեծ ազգին որքան իսլամները։

Ա՛լ ուրեմն կարելի չէր պահ մը իսկ դեղեւիլ, տատամսիլ։ Պաշարման բանակը, որ իր կարգերուն մէջ թուրք և ալպանիացի քաջարի զինուորներու քովն ի վեր անձնազոհ ու քաջալանջ ոչ-իսլամ բազմաթիւ կամաւորներ կը համրէ, կամք յայտնած է որ առանց յապաղելու քուէարկուի ոչ-իսլամներու զինուորագրութեան օրէնքը, որ այնքան սպասցուց մեզի և պարապ տեղը այնքան լրագրական բանավէճերու առիթ տուաւ։

Մնաց որ, տարբեր վարմունք մը անսպասելի էր բանակի մը կողմէ, որուն վրայ ամէն բան կտրուկ, ամէն բան ասպետական, ամէն բան հայրենասիրական է. իր պողովատիկ և հզօր սուրով ան կը կարէ կը լուծէ գորդեան հանգոյցները։ Կեցցէ՛ Ռումէլիի բանակը։

ԵՐՈՒԽԱՆ

ՏՈՒՄԱՆ ԿԸ ՇՆՈՐՀԱՒՈՐԷ ՕՍՄ. ՎԵՐԱԾՆՈՒՆԴԸ

[ՀԵՌԱԳԻՐ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի]

ԲԷԹԼԵՀԵՄ, Ապրիլ 15

«Ի բոլոր սրտէ կը շնորհաւորենք Երիտասարդ Թուրքերուն յաղթանակը, լաւագոյն երաշխիքը Օսմ. Կայսրութեան վերածնունդին և իր բոլոր ժողովուրդներուն երջանկութեանը։

Հայ ժողովրդեան ներկայացուցիչ
Տումային մէջ
ՍԱՂԱԹԻԼԵԱՆ

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԱՏԵԱՆ

ԱՏԱՆԱՅԻ ՋԱՐԴԻՆ ՀԵՂԻՆԱԿՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

Ատանայի և շրջականներու մէջ ջարդի պատճառ տուողները. օրինական խիստ պատիժներու ենթարկելու համար, զինուորական ատեան մը կազմուած է և արդէն սկսած է մէկիկ մէկիկ հարցաքննել դէպքին հեղինակները։

*** Քաղաք. Ժողովը պիտի խնդրէ կառավարութենէն որ դատի քաշուին Ատանայի կուսակալը. Մէրսինի կառավարիչը և ներքին գործոց փոխ-նախարար Ատիլ պէյը, որոնք սկզբնական պատճառ կը համարուին Ատանայի ջարդին։ Արդէն Ատիլ պէյ ըսուած անձին ի՛նչ գոյն ունենալը մէջտեղ ելաւ երբ առաջին անգամ Ատանայէն ջարդի հեռագիրը իրեն հաղորդուեցաւ և այդ փոխ-նախարար անունով անձը՝ Հայերուն վրայ ձգեց յանցանքը։

***

Խառն Ժողովը երէկ գումարուեցաւ Բերայի Արուեստանոցի սրահին մէջ և կարդաց Կիլիկիոյ զանազան քաղաքներուն մէջ տեղի ունեցած սպանութեանց, աւարառութեանց և հրկիզութեանց մասին եկած հեռագիրները։ Այսպէս Լաղբրյէն ապրիլ 14 թուակիր հետեւեալ երկու հեռագիրները եկած էին Մովսէս վրդ.ի կողմէ. «Մինչեւ այսօր հրդեհէ վնասուողներու թիւը 3000ի հասած է. շոգենաւները հետզհետէ լեռներէ հաւաքելով բազմութիւնը, ուրիշ տեղեր կը փոխադրեն։ Վերջին ատենան թշուառութեան մէջ են, ձեր անմիջական օգնութեան և գութին կը սպասուի։» Երկրորդ հեռագիր. «Քէսապի շրջականները, Թուրքերը և Թիւրքմէնները, 1500 տուն թալանի և հրդեհի տուին։ 1000ի չափ ընտանիքներ վնասուեցան, որոնցմէ կէսը Առաջնորդարանը պատսպարուած է։ Երեք օրէ ի վեր անօթի և մերկ կը տապալեին։ Թէեւ կառավարութիւնը օգնութեան հասած է, սակայն միայն ատիկա չի բաւեր կոր, մարդասէրներու և Պատրիարքարանի ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք և կը խնդրենք որ կարեւոր նպաստ մը անմիջապէս փութացնէք։ Մանրամասնութիւնները թղթաբերով կը ստանաք։» Ժողովը այս հեռագիրներու ընթերցումէն յետոյ հետեւեալ որոշումները տուաւ.—Ա. Ատանայի և շրջականներու արկածեալներու օգնութեան համար կազմուած Համազգային յանձնաժողովին հաղորդել այն կանոնագիրը որ ասկէ առաջ պատրաստած էր նոյն Յանձնաժողովին կազմութեան մասին։ Բ.—Յանձնաժողովէն խնդրել որ հաճի անգլիական դեսպանատունը և օտար հաստատութեանց դիմել և անոնցմէ ալ ներկայացուցիչներ առնել։ Դ.—Կազմուելիք համազգային յանձնաժողովին թելադրել որ եթէ պէտք տեսնէ անմիջական օգնութիւն հասցնելու համար, փոխառութիւն մը կնքէ և նպաստ ղրկէ. ազաջնութիւն տալով սակայն նիւթեղէնի քան թէ՝ գրականի։ Դ.—Մինչեւ որ Համազգային Յանձնաժողովը կազմուի, վարչութեան կողմէ երկու անդամներ՝ Գարաեան և Քեաթիպեան էֆ.ները ներկայ գտնուին նոյն Յանձնաժողովին։ Ե.—Յանձնաժողովին յանձնել եկած այն նամակներն ու հեռագիրները որոնք կը վերաբերին Ատանայի և շրջականներու կարօտեալներուն։ Զ.—Գրել Ատանա մեկնող երկու պատուիրակներուն որ ուղղակի յարաբերութեան մտնեն Յանձնաժողովին հետ։ Ժողովը հարկ դատեց այս որոշումները ամբողջովին հաղորդել նպաստից և Կիլիկիոյ շրջականներու արկածեալներու Յանձնաժողովներուն, և որովհետեւ Ատանայէն ուղղեալ հեռագրով մը հրահանգ կը խնդրուէր որբերու խնամատութեան մասին, ժողովը որոշեց հեռագրով հարցնել անոնց թիւը և միանգամայն յանձնարարել, որ եթէ կարելի է, յանձնեն զանոնք նաեւ մարդասէրներու խնամքին։

—Տեղապահ Սրբազանը ընկերակցութեամբ Հայեակ Սրբազանի և վարչութեան ատենապետ Ստեփան էֆ. Գարաեանի և գործակատար Շիրինեան էֆ.ներու այս առտու վարչապետ Թէվֆիգ փաշայի բնակարանը կերթայ, պահանջելու համար որ կառավարութեան կողմէ Ատանա խառն յանձնաժողով մը ղրկուի տեղի ունեցած ջարդին պատճառ տուողները ստուգելու և մէջտեղ հանելու համար։ Պիտի խնդրեն նաեւ որ, կառավարութիւնը անպատճառ կարեւոր գումար մը և ուտեստեղէն ղրկէ Ատանա, նկատի առնելով աղէտեալներուն յետին ծայր թշուառութիւնը։

— Համազգային Յանձնաժողովը որ կազմուած էր Ատանայի ջարդէն վնասուածներուն օգնելու համար, երէկ իր առաջին նիստը գումարեց Բերայի Աղքատախնամի սրահին մէջ և տեղեկանալով որ անգլիական դեսպանատան մէջ ալ այդ նպատակով հանգանակիչ մասնախումբ մը կազմուած է, որոշեց անդամներէն երկու հոգի ղրկել նոյն դեսպանատունը ստուգելու համար այս պարագան և խնդրել որ եթէ կարելի է, միանան և միջազգային հանգամանք մը տան նպաստի գործին, որպէս զի պէտք եղած գումարը դիւրութեամբ հայթայթուի։

—Նպաստից Յանձնաժողովը Կիլիկիոյ աղէտեալներուն օգնելու նպատակով որոշուած 500 ոսկիէն զատ 100ական ոսկի ալ Հալէպ և Կիպրոս ղրկեց։ Մանչէսթրի վաճառականները պատր. տեղապահին հեռագիր մը քաշելով, յայտարարած են թէ պատրաստ են 300 ոսկի ղրկելու Ատանայի աղէտեալներուն ի նպաստ, սակայն խնդրած են իրենց իմացնելու թէ որո՞ւ հասցէին ղրկեն նոյն գումարը։

—Ատանայի ջարդի միջոցին սպանուած Դաւիթ էֆ. Ուրֆալեանի մասին հետեւեալ կենսագրական գիծերը կը հաղորդեն մեզի.—«Հանգուցեալը տեղւոյն երեւելիներէն էր և վերաքննիչ ատեանի անդամ.. բարձրահասակ, կայտառ և հազիւ 45 տարեկան անձնաւորութիւն մը. սիրուած էր տեղւոյն ազգային բոլոր շրջանակներուն մէջ։ Ուրֆալեան էֆ. ազգականն է Տօքթ. Թէրզեանի։ Ունէր միւթէմայիզի աստիճան։

ՌԱՒԻԶԷՆ ԿԸ ԳՐԵՆ ՄԵԶԻ.—«Բարիզի Հայերը խորապէս յուզուած են Կիլիկիոյ ջարդերէն։ Այդ առթիւ բարիզահայերը անմիջապէս պատուիրակութիւն մը ընտրեցին՝ Տիգրան Խան Քէլէկեան է (նախագահ) Արթաքի Ունճեանէ (ատենադպիր) և Գալուստ Կիւլպէնկեանէ, Յակոբ Խնճիրճեանէ, Անթուան Պրիմօէ, Երուանդ Թընկրբէ և ուրիշներէ կազմելու համար մութինկ մը, որ տեղի ունեցաւ Սթրազպուրկ Պուլվառի ԴաՖէ տիւ Կլոպի ընդարձակ և գեղեցիկ սրահին մէջ։ Ներկայ էր բոլոր Հայութիւնը և բազմաթիւ Ֆրանսացիներ։ Այս միթինկին նպատակն է անմիջական օգնութիւն հասցնել ջարդին վայրը, յաջողութեան և շնորհակալութեան հեռագիր մը ուղղել ազատարար բանակին, բողոքի հեռագիր մը Ատանայի ջարդի մասին և խնդրել որ զինուորական յանձնախումբ մը ղրկուի Կիլիկիա յանցաւորները գտնելու և պատժելու համար։ Յաջորդ օրը Հայ գաղութէն ստուար բազմութիւն մը տեղւոյն օսմ. դեսպանատունը երթալով ներկայացեր է դեսպան Նաւում փաշայի և բարիպաշնակ Հայ ժողովուրդին անդունով բողոքեր է այն վայրագ ջարդին դէմ, որ իսլամ խուժանը ի գործ դրեր է Կիլիկիոյ Հայութեան վրայ։

ԱԶԳՆԵՐՈՒ ՀԱՄԵՐԱՇԽՈՒԹԻՒՆ.—Մուշի Ներսէսեան վարժարանի տեսուչ Միսաք էֆ. Խարախանեան Թուրքերէն լեզուով չշրջաբերական մը ցրուած է Մշոյ դաշտին մէջ գտնուող բոլոր Թուրք և քիւրտ հայրենակիցներուն՝ ծանուցանելով որ յառաջիկայ դպրոցական տարեշրջանէն սկսեալ պատրաստ է իրենց զաւակները հայ տղոց հետ ընդունիլ վարժարան և հետեւաբար փափաքող Թուրք և քիւրտ ծնողները պէտք է դիմեն տնօրէնութեան և արձանագրել տան իրենց զաւակներու անունը։ Տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ որ նոյն իսկ եթէ կարելի ըլլայ՝ անոնցմէ յատուկ դասարան մը պիտի կազմուի եւ մասնաւորաբար հոգ պիտի տարուի Թուրքերէն և Ֆրանսերէն լեզուներուն։

ՊԱՏՐ. ՏԵՂԱՊԱՀ. Արշարունի Սրբազան երէկ այցելեց Շիշլիի հիւանդանոցները մէջ վիրաւոր պառկած ազատարար բանակինքաջարի զինուորներուն և քաջալերական խօսքեր ուղղեր է անոնց։ Երէկ տեղապահին կողմէ Մուխթար պէյի յուղարկաւորութեան ներկայ գտնուեցան Հայեակ եպ. Դիմաքսեան, Դալէմքեարեան և Մարգարեան վրդ.ները ու տօքթ. Ճէլալեան։

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎՈՑ որոշմամբ, որուն համամիտ գտնուած է Մայր Դիւանը, Ազգային Ժողովոյ վաղուան նիստը յետաձգուած է։

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ նուագահանդէսի կարգադիր յանձնաժողովի որոշման համաձայն, Հոգաբարձութիւնը կը ծանուցանէ թէ՝ ի նպաստ Հիւանդանոցին տեղի ունենալիք ապրիլ 19ի նուագահանդէսը յետաձգուած է մինչեւ ցնոր անորոշութիւն։

*** Հիւանդանոցին հանդիպակաց պարտէզը ու սրճարանը, ինչպէս նաեւ պարտէզին մէջ գտնուած նպարավաճառի խանութը զատ զատ վարձու պիտի տրուի աճուրդի դրութեամբ՝ յառաջիկայ մայիս 5էն սկսեալ մէկ տարի պայմանաժամով։ Ուստի փափաքողները պարտին այսօրուընէ սկսեալ մինչեւ մայիս 1 դիմել հոգաբարձութեան գրասենեակը Մեծ-Նոր-Խան թիւ 49-50։

ՊՈԼՍՈՅ ԲԵՄԸ

ԿՈՎԿԱՍԱՀԱՅ ԽՈՒՄԲԸ

ԲԻՒ ԱԿԱԼԻՆ ԱՆԿՈՒՄԸ

[Մարդասպան Համիտի գահընկեցութեան առիթով]

Այս կիրակի ժամը 2ին, կէս օրէ վերջ, Կովկասահայ ծանօթ տրամաթիկ խումբը Տիկին Մայսուրեանի-Զարիֆեանի և Յարութիւնեանի ղեկավարութեամբ Վառիէթէի մէջ մեծ պատրաստութեամբ պիտի ներկայացնէ՝ ԲԻՒՆԱԿԱԼԻՆ ԱՆԿՈՒՄԸ, ոճրագործ Համիտի գահընկեցութեան առիթով, տուամ 5 արար և խիստ հետաքրքրաշարժ։

***

Սկիւտարի Թատրոն-լսարանին մէջ այս կիրակի ցերեկ ժամը 3ին (Ը. Ե.) հասարակութեան խնդրանքով տեղի պիտի ունենայ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՄԵՐԳ, ղեկավարութեամբ Պ. Լեւոն Պողոսեանի, վերջին անգամ ըլլալով մասնակցութեամբ Բերայի երկսեռ երգեցիկ խմբին։ Հասոյթի 15%ը ի նպաստ վերջին վայրագութիւններէն վնասուած հայերուն։ Բանախօսութիւն. «Ռուսահայոց երգը 50ական թուականներից մինչեւ մեր օրերը»։ Գին. Ա. կարգ 15 դահ., Բ. կարգ՝ 10, Գ. կարգ՝ 5. ուսանողներու համար Գ. կարգի տոմսակները 3 դահ.։ Տոմսակները կը ծախուին Թարաքճըլար՝ Կովկասեան գրավաճառանոցը, Սկիւտարիճառտիէ՝ Պ. Թիւթիւնճեանի դեղարանը, իսկ Համերգի օրը՝ Թատրոնի կիչէն։

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՊԵՐԼԻՆ, 28 ապրիլ.— Գերման թերթերը որոնք այսօրուընէ կը խօսին Թուրքիոյ մէջ առաջ եկած փոփոխութեան վրայ, միաբերան կ'ըսեն թէ այս դէպքին կարեւորութիւնը կը կայանայ ոչ այնքան նոր Սուլթանին անձին որքան Երիտասարդ-Թուրքերու տարած յաղթութեան մէջ։ Վոսիշէ Զայթունկ կ'ըսէ. «Ապտ-իւլ-Համիտ անշուշտ բարեկամ մը չեղաւ ազատութեան։ Իր կառավարութիւնը յաճախ խոչնդոտ մը եղաւ երկրին քաղաքական և տնտեսական բարգաւաճմանը։ Երիտասարդ-Թուրքերը որոնք սքանչելի կոթովով մը գիտցան վերջ մը դնել բռնապետութեան, հիմակ պարտին ցոյց տալ թէ գիտեն նաեւ վերանորոգել երկրին վարչութիւնը։ Բայց Թուրքիոյ վերածնունդը ոչ մէկ տեղ այնքան համակրութեամբ պիտի ողջունուի որքան Գերմանիոյ մէջ։»

Պերլիներ Թակեպլաք կը գրէ. «Ապրիլ 14ի դէպքերը օսմ. կայսրութեան պատմութեան մէկ դարձքը կը նշանակեն։ Այն կուսակցութիւնը որ իր զինուորական կարողութեան փայլուն ապացոյցները տուաւ՝ պարտի ցուցնել թէ ունի նաեւ քաղաքական այն ուժն ու ճարպիկութիւնը որ անհրաժեշտ է իր իշխանութիւնը բանեցնելու համար ի նպաստ կայսրութեան, որուն միութիւնը դժուարաւ պիտի կրնայ պահպանել եթէ նորէն անհամաձայնութիւն ցանէ հոն։»

Ֆրանք. Զայթունկ եւս նոյնիմաստ խորհրդածութիւններ կ'ընէ ըսելով որ նոր կառավարութիւնը պարտի ցուցնել թէ կարող է գործադրել անհրաժեշտ բարենորոգումները, ամէնէն ստիպողականներէն սկսելով։

ԲԱՐԻԶ.— Արտաքին գործոց նախարար Պ. Բիշոն օսմ. դեսպանատունը երթալով իր շնորհաւորութիւնները յայտնած է Մէհմէտ Ե.ի գահակալութեան առթիւ։ Ֆրանսական կառավարութիւնը իր շնորհաւորութիւնները յայտնած է օսմ. կառավարութեան։

ԳԱՀԻՐԷ.—Տեղական մամուլը Ապտիւլ-Համիտի անկումը կ'ողջունէ իբր մէկ յաղթանակը ազատական դատին։ Աղեքսանդրիոյ հայ գաղութը գոհաբանական աղօթքներով տօնած է գահընկեցութիւնը։

ՍՕՖԻԱ.—Օսմ. գործակատարը այսօր պաշտօնապէս զեկոյց նոր Սուլթանին գահակալութիւնը։ Օսմ. քմահաճութեան չէնքը ճոխ կերպով զարդարուած էր։ Ընդունելութիւն մը կատարուեցաւ դիւանագիտական մարմնոյ անդամներուն, որոնք իրենց շնորհաւորութիւնները յայտնեցին օսմ. քմահաճին։ Պաշտօնական շրջանակներու մէջ կը կարծուի թէ Ֆերտինանտ թագաւորը հեռագրով պիտի շնորհաւորէ նոր Սուլթանը։

ՊՈԼԿԱՐԱՏ.— Հոս մեծ գոհունակութիւն առաջ բերաւ Մէհմէտ Ե. կայսեր գահակալութիւնը, որովհետեւ սա յոյսը կը տածեն թէ սահմանադրական բժիժիմին ամրապնդումը Թուրքիոյ մէջ՝ հին Սերպիոյ և Մակեդոնիոյ վիճակը պիտի բարւոքի։

ԲԼԷՇԹԱ. — Պուսաբէսթի Հիրլաբ կը գրէ թէ Թուրք ժողովրդեան համար մեծապէս պատուաբեր են այն կարեւոր դէպքերը, որոնք առանց մեծ արիւնհեղութեան կատարուեցան։ Նոյն թերթը օսմ. բանակին համար փառք մը կը նկատէ զօրանոցներուն յարձակումով գրաւումը, ուր մեծ քաջութեամբ գործած է Ռումէլիի բանակը, ամէնուն հիացման առարկայ դառնալով։ Հունգարական թերթը կը կարծէ որ Թուրք ժողովուրդը արժանի է իր ձեռք բերած Ազատութեան ու Սահմանադրութեան։ Պուսաբէսթի Հիրլաբ ըսելէ ետքը թէ Համիտ գահընկեց եղած է բռնութիւններ գործած և երդմնազանց ըլլալուն համար, կ'առաջարկէ բոլորովին չէզոքացնել զայն, որպէս զի նորէն չփորձէ իշխանութիւն ձեռք բերել։

ԲԵՌԼԻՆԻ.—Լրագիրները ի վեր կը հանեն հակառուս ժողովրդական շարժում մը հիւսիսային Պարսկաստանի մէջ։ Պարսիկ հեծելազօրքեր հրազէն պարսած են Խազախներու ջոկատի մը վրայ, ճուլֆայէն 25 վերստ հեռուն։ Ռուսական զօրքերու մուտքին դէմ միթինկներ գումարուած են Ռէշթի ու Կիլճանի մէջ, ուր սաստիկ ընդդիմութիւն մը պիտի ընեն Ռուսերոյ դէմ։ Պախթիարոսէն ջոկատ մը Թէհրանի վրայ կը քալէ Շահին դէմ։

ԴԱՒՐԷԺ. — Ցաջորդաբար կը բացուին այն ճամբաները, ուրկէ պաշար կը փոխադրուէր։ Բանակցութիւնները կը շարունակուին Լենճիմէնին ու Շահին միջեւ։ Շահը ամէն խոստում ըրած է ընդհանուր ներման մասին։ Բայց բոլոր այս խոստումները մեծ թերահաւատութեամբ կ'ընդունուին։ Ամէն պարագայի մէջ՝ այնպիսի ընդհանուր կացութիւն մը կը տիրէ որ Եւրոպացիներուն համար նոր կնճռոտութիւններ կրնան ծագիլ։

ԼԻԶՊՈՆԱ.— Երկրաշարժի բաւական բուռն ցնցում մը զգացուեցաւ Քօրուչի մէջ, նիւթական վնասներ պատճառելով։

ՌԷՃՃԻՕ-ՏԷ-ԲԱԼԱՊՈՒԱ.—Ալեծածան ցնցում մը զգացուեցաւ հոս, որ քանի մը երկվայրկեան տեւեց։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ, Ապրիլ 14/27

Օսմ. Քոն. Միացեալ 4%	Օ. Ո.	101 20
Ամէնէն բարձր գին	»	102 01
Ամէնէն վար գին	»	101 16
Ռումելի Երկաթուղի գոց	Ֆր.	172 75
Ամէնէն բարձր գին	»	173 75
Ամէնէն վար գին	»	172 62

ԲԱՑՈՒՄ, Ապրիլ 16/29

Օսմ. Քոն. Միացեալ 4% Ք.Կ.	Օ. Ո.	101 17
» » » ժամը 6ին	»	101 18
Ռումելի Երկաթուղի	Ֆր.	172 62
» » ժամը 6ին	»	172 62
Քարոք Կ. Պոլսոյ	»	432
Անատ. Երկաթ. Ա. տերի	»	509 —
» » » Բ. տերի	»	504 —

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԹՐԱՄՈՒԷՅՆԵՐՈՒ ԸՆԿ.

Ազդ.—Կ. Պոլսոյ Թրամուէյներու Ընկերութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ 179 պարտաթուղթերու 54րդ ամօրթի վիճակահանութիւնը 1909 մայիս 1ին, կէս օրէն ետքը ժամը 3½ին պիտի կատարուի Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Կալաթա, Վոյվոտա փողոց։ ՎԱՐՁ. ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Կ. Պոլիս, 7 Ապրիլ 1909 3—2

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Ազգ.— 1881 դեկտ. 8)20 թուակիր կայս. հրամանագրի ե. և Ը. յօդուածներուն և 1903 սեպտ. 1/14 թուակիր յաւելուածական հրամանագրին ԺԲ. յօդուածին համաձայն, Ռումելիի երկաթուղիի պարտաթուղթերէն թիւ 273,145, 343,522 և 1,861,440 որոնք 1879 յունիս 1ի վիճակախնութեան մէջ պարգեւ չտած ու չեն ներկայացուած, 1901 յունիս 1ին չեղեալ պիտի համարուին։

Կ. Պոլիս, 1 Ապրիլ 1909

* * *

Ազգ.—Օսմ. Հանր. Պարտքի Վարչութիւնը 1325 տարուան համար պէտք ունի 500 քիլօ բաթ բօլիկրաֆիքի։ Յանձնումը կատարուելու է, առանց ծախքի, Կեդր. Վարչութեան մթերանոցը, եղած պէտքին համաձայն։ Առաջարկները պէտք է ուղղուին Օսմ. Հանր. Պարտքի Վարչութեան, կնքեալ պահարանով. մինչեւ 1909 ապրիլ 23/5 մայիս։ Ընդհ. Տնօրէնութիւն

* * *

Ազգ.— Թողեալ Հասոյթներու վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ Տէրքոսի լճին և յարակից մասերուն (Թաշլըճայի գաւառ) ձկնորսութեան տուրքը վարձակալութեան պիտի տրուի երեք տարուան համար, 1325 մարտ 15էն մինչեւ 1328 մայիս 15։ Անոնք որ Կ. Պոլսոյ մէջ կ'ուզեն մասնակցիլ այդ աճուրդին և կը փափաքին տեղեկութիւններ ստանալ վարձակալութեան պայմաններուն վրայ, կըրնան Հանր. Պարտքի Վարչութեան Կ. Պոլսոյ տեսչութեան ներկայանալ։

Ընդհ. Տնօրէնութիւն

25/6 ապրիլ 1909

ՊԱՆՔ ԸՆ ՍԱԼՕՆԻՔ
BANQUE DE SALONIQUE

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 10,000,000 ֆր.
ՎՃԱՐ. ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարս 1906ին
8,000,000 ֆր.
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարս 1906ին
3,700,000 ֆր.

ԿԵԴՐՈՆՆ Է ՍԵԼԱՆԻԿ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ

Գավալա, Կ. Պոլիս (Ղալաթիա և Պոլիս). Մահնասբիր, Սկիւպ եւ Իզմիր։

ՊԱՆՔ ԸՆ ՍԱԼՕՆԻՔ խնամով կը կատարէ Կ. Պոլսոյ, Եւրոպական Թուրքիոյ ու Ասիոյ և Եգիպտոսի հրապարակներուն, ինչպէս նաև միւս օտար քաղաքներուն վրայ քաշուած փոխանակագիրներ։ Չէքերու հաշիւներ կը բանայ։ Արժեթուղթերու վրայ փոխառութիւններ կ'ընէ։ Սակարանական հրամաններ կը կատարէ եւրոպական բոլոր հրապարակներուն վրայ։ Չէքեր ու վարկագիրներ կը հանէ Թուրքիոյ և արտասահմանի բոլոր քաղաքներուն վրայ։ Աւանդներ կ'ընդունի ի տես վճարելի և 3, 6, 9, 12 ամսուան օրոյ պայմանաժամերով։ Վերջապէս տեղական կարգի ամէն գործառնութիւններ կը կատարէ լաւագոյն պայմաններով։ Պանք Սալոնիք փոքր վճարումներու համար ալ ենթադրական Մասուկ մը ունի, յատուկ պայմաններով։ 50—26

Khedivial Mail Line

(Քէտիվիալ Մէյլ Լայն)

Շոգենաւային Ընկերթ.

Շաբաթական ամենեն արագ երթեւեկը Պոլսոյ եւ Աղեքսանդրիոյ միջեւ

«Սահիդ» շոգենաւը, նաւապետ Ֆինուլէյ, կիրակի, 2 մայիս 1909 (Ը. Ե.), կէս օրին Աղեքսանդրիայէն հոս կը ժամանէ. իսկ երեքշաբթի 4 մայիս 1909 կէս օրէն ետքը ժամը 3ին պիտի մեկնի Աղեքսանդրիա, հանդիպելով Իզմիր և Պիրէոն։

ՍՈՒՐԻՈՅ ԳԻԾ

«Մէնզալէհ» շոգենաւը նաւապետ Ֆրիմէն մայիս 8ին ճամբայ պիտի ելլէ դէպի Կէլիպոլը, Տարանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Սագըզ, Հոռոդոս, Մէրսին, Իսքէնտրուն, Սուրիական Տրիպոլիս, Պէյրութ Հայֆա, Եաֆա, Բորթ-Սաիտ և Աղեքսանդրիա։

Տեղեկութեանց համար դիմել Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Ղալաթիա, քաղաքին վրայ, Մէյմէնէթլի խան, իսկ մասնաճիւղը՝ Պոլիս, Վալիաէ Սալթան խան։

---

500 ՂՐՈՒՇ 500
ՁՐԻ

Ամէն յանտխորդ որ 50 ղրուշի գնում կ'ընէ

ՇԸՄԻՋԸՐԻ ԻԻՆԻՎԷՐՍԷԼԷ

(Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 399)

ՁՐԻԱԲԱՐ ՊԻՏԻ ՍՏԱՆԱՅ

Վիճակահանութեան թիւ մը։ Ամէն ամսու վերջը տեղի պիտի ունենայ վիճակահանութիւնը։ Շահողը իրաւունք պիտի ունենայ 500 ղրուշի ապրանք ստանալու

500 ՂՐՈՒՇ ՁՐԻ 500

20—8

ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ՍՆՏՈՒԿ

ՎԻՆԸՐ ՊԱՆՔ - ՖԷՐԱՅՆ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ

ՂԱԼԱԹԻԱ ԵՒ ՊՈԼԻՍ

Դրամագլուխ 130 միլիոն fուրոն, ամբողջովին վճարուած։
Պահեստի գումարներ 38,000,000 fուրոնի չափ։

Պոլսոյ գործակալութիւն՝ Էլքեսթիպ խան, Բերայի գործակալութիւն՝ Ս. Անթուան խան, Բերա, Մեծ-Փողոց։

ԴԻԼԽԱՒՈՐ ՊԱՇՄԱՆՆԵՐ

Վճարումները ոսկեդրամով ըլլալու են։ Ցիսուն ղրուշէն վար վճարում չընդունուիր։

Վինըր Պանք-Ֆէրայն այսօր հարիւրին 3½ տոկոս կը վճարէ 1000 ոսկիէն վար գումարներու համար, իսկ անկէ աւելի գումարներու համար՝ հարիւրին 3։ Սակայն կրնայ տոկոսին սակը իջեցնել կամ ուեւլցնել տեղական լրագիրներու միջոցաւ 15 օր առաջ իմաց տալէ յետոյ։

100 ոսկիէն վար գումարները կրնան ետ առնուիլ ամէն ատեն։

100 ոսկիէն վեր գումարները կրնան ետ առնուիլ դրաւոր պէս ու կանխաւ ըլլալիք ազդարարութենէ մը յետոյ, հետեւեալ կերպով.

3	օր	100- 150	ոսկի	գումարի համար
6	»	151- 200	»	» »
10	»	201- 500	»	» »
15	»	501-1000	»	» «
30	»	1001 և անկէ վեր	»	» »

Վինըր Պանք-Ֆէրայն իրեն կը վերապահէ պանքան դրամ ունեցողներուն հաշիւը կարգադրել, ուզած, ատեն վճարելով տեղական պարունակած գումարը։

Վինըր Պանք-Ֆէրայն խնայուած գումարը պարունակող տետրակ ալ կը լանձնէ անչափահասի անունով, բայց այդ պարագային, նշանակուած խնամակալը (վէլի կամ վասի) միայն իրաւունք ունի դրամը քաշելու։

Խնայողական Սնտուկեն զատ, Վինըր Պանք-Ֆէրայն կը զբաղի նաեւ սեղանաւորական ուրիշ գործառնութիւններով։

ՄՕՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ճամբորդ եւ ապրանք փոխադրող շոգենաւեր

Ա. ԿԱՐԳԻ	Բ. ԿԱՐԳԻ
Սէդի	Նայդզարիա
Մինիա	Էմէյսիա
Բաֆսիս	Զոնգիրիս
Թէյպր	Մօտրիս
Նարպօն	Ֆայէլի
Նավարին	Ֆարոս
	Թէյպս

Առաջին գծերի շոգենաւերը լրջ լաւ հանգիստներ են։ Ուստի մեր գնացքը ընդարձակ ենթակայներ ունին։ Եւրոպական ճեմարանը կը լուսաւորուին եւ կրնան ճամբորդներու համար տեղերուն ունին։

Երկրորդ կարգի շոգենաւերն ալ առանձնապէս թանկագին ճամբորդներու համար տեղերուն ունին։

1. Պոլսոյ Միջերկրական կարգի գիծ 6 15
» » » Բ. » » » 11

Այս խնդրով վճռաւորութիւններէն որ փոխադրութիւնը կամ Ղալաթիայ մոտը հասնելու համար՝ իրենց կրնանքները տան շոգենաւերի ժամանումէն 48 ժամ առաջ։

Ամերիկայի եւ Եւրոպայի նաւամատոյցներու տեղեկանալու համար տպագրեալներ կրնան ստանալ։

Տիրոջ ... Ա. ՈՒՐԻՔՈՂ եւ Ընկ.
Գործակալ
Գալաթիա, քաղաքի գլխաւոր, Պոլիս։
ՀԷՔՍ ՄՕՍ Ընկ.
3 Տիրոջ Գրիգոր Լիվերպուլ։

ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՏԱՐԻՆԵՐԷ Ի ՎԵՐ ՃԱՆՉՑՈՒԱԾ Է

Միլքմէյտ Պրէնտ Սուիս Միլքը

ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՍՆՈՒՆԴՆ Է

Ամէն անոճէ որ գործածած են այս կաթը՝ կ'բնդունին որ

ՄԻԼՔՄԷՅՏ ՊՐԷՆՏ ՍՈՒԻՍ ՄԻԼՔԸ

ԼԱՒԱԳՈՅՆ Է ՏՂՈՑ ՀԱՄԱՐ
ԿՈՆՍԱԿԱԼԱՆ՝ ԿԵՐԿԱԼՈՒՐԻ ՀԱՄԱՐ
ԵՒ ԱՄԷՆՈՒՆ ՌԼ ՕԳՏԱԿԱՐ

50—36

Cie RUSSIE

Navigaiion à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթական երթեւեկութիւններ

Ապրիլ

Դշ. 15/28 Իզմիրլի, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ և Պաթում. կէս օրէն առաջ ժամը 10ին։
Դշ. 15/28 Օտեսա. Իրիկուան ժամը 4ին։
Եշ. 16/29 Իզմիր, Պիրէոն և Աղեքսանդրիա. ժամը 10ին։
Եշ. 16/29 Օտեսա. ժամը 4ին։
Ուր. 17/30 Սէվաստօպոլ. ժամը 10ին։
Շբ. 18/1 Օտեսա. ժամը 10ին։
Շբ. 18/1 Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Քիոս, Հռոդոս, Մէրսին, Իսքէնտէրուն, Թրիպոլի, Պէյրութ, Հայֆա, Եաֆա, Բորթ-Սաիտ և Աղեքս. ժամը 4ին։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Ժամանակացոյց կոխմբ.երու երթեւեկ.

1909 մարտ 1 (Ն. Տ.) Բշ. օրէն սկսեալ

ԳՈՆԵՍ — ԷՐԷՃԼԻ — ՊՈՒԼԿՈՒՐԼՈՒԻ ԳԻԾ

ՍՐԹ — Կոխմբ. 622 Ապր. եւ մամ. Առաւ

Կայարան			
Գոնիա	մկն.	11	—
Գաշին խան		11	31
Զուամբա		12	15
Արքդ էօրէն		12	43
Մանասաուն		1	12
	ժմ.	1	43
Գարաման	մկ.	1	58
Սիարօվա		2	24
Այրանէզ-Ցէրգէնա		3	14
Ալաէա		3	50
	ժմ.	4	15
Էրէյլի	մկն.	4	45
Պուլկուրլու	ժմ.	5	—

ԳԱՐՁ — Կոխմբ. 621 Ապր. եւ մամ. Իրիկուան

Կայարան			
Պուլկուրլու	մկն.	5	20
	ժմ.	5	38
Էրէյլի	մկն.	7	20
Ալաէա		7	47
Այրանէզ-Ցէրգէնա		8	31
Սիարօվա		9	13
	ժմ.	9	37
Գարաման	մկ.	9	52
Մանասաուն		10	25
Արքդ էօրէն		10	54
Զուամբա		11	30
Գաշին խան		12	06
Գոնիա	ժմ.	12	35

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՄԱՐԻՆԱՅԻ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ՍՈՒԼԵՆ.

Ա. կարգ Բարիզի համար 200 ֆր.
» » Մարսիլիոյ » 160 »
Բ. » Բարիզի » 150 »
» » Մարսիլիոյ » 120 »
Ա. կարգ Լոնտոնի համար 248.35 ֆր.։
Բ. կարգ 185.10 ֆր. (Տիէբի համար)։
Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին՝ Թոփհանէ, քարափին վրայ։

15 Թ. ԲԸՂՈՒԼ

Աստուածաշունչ ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆԵԱԼ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ

1892 Օգոստ. 2/14 եւ 1320 Սեպտեմբեր 20 թուակիր Ֆերմանով

Դիմել Ընկերութեան կեդր. գրասենեակը, Ղալաթիա, Նազլը խան, Հէզարէն փողոց, թիւ 14, Քօօբէրաթիվ վաճառատան դիմաց, կամ հետեւեալ հասցէներուն.

Պոլիս, մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի Եէնի Ճամիի հրապարակ.
Պոլիս, Մ. Ի. Սատօք, Շէյխ իւլ Իսլամ խան, Պահէք Գարու թիւ 10.
Պոլիս, Ապտի պէյ և Ընկ. Վէզնէճիլէր փողոց.
Պոլիս, Պ. Ս. Այմէլօղլու, Էմին-Էօնիւ, Պահչէ Գարու Իզմիր փողոց.
Գաղաթիա, Մ. Ա. Անդրիա, Մօտա ճաղաէօի.
Պէօյիւքտէրէ, Մ. Ա. Տէմարքի.
Բերա, Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի Մեծ Փողոց.
Շէյլի, Մ. Է. Ռոսի, Պէօյիւքտէրէ ճաղաէսի, թիւ 137.
Ղալաթիա, Մ. Ա. Բիրեանց, թիւ 12 Թիւնէլ խան.
Մեծ Կղզի, Ռէսուլ էֆ.
Մաքրիգիւղ, Մ. Ա. Անկէլիոս, բանի հրապարակ.
Սան Սթէֆանօ, Քէչէճեան էֆ.

17 Գործակալութիւնք օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

ԱՆԱՏՈԼԻԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1909 մարտ 1 (Ն. Տ.) երկուշաբթի օրէն սկսեալ

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐ - ԳՈՆԻԱ

ԵՐԹ — Կառք. 223 Առաւ. Ճա.

Ժ. Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ		Ժ. Վ.
10 20	մկն. Էսկի Շէհիր	ժմ.	1 32
11 02	» Կէօքճէ Քէօրք	մկն.	12 52
12 —	» Մապօնէզ Բունար	»	12 10
12 59	» Գլաճունա	»	11 12
1 41	» Զէքիւրլէր	»	10 23
2 40	» Ցէօյէր	»	9 35
3 09	» Իհսանիյէ	»	8 50
3 34	» Համամ	»	8 24
3 41	» Կոզլիկէօլ Համամ	»	8 14
4 11	ժմ. Աֆ. Գարա Հիսար	մկն.	7 43
4 31	մկն. Աֆ. Գարա Հիսար	ժմ.	7 23
5 11	» Գէօյիւք Զօղանլար	»	6 50
6 06	» Զայ	»	6 03
6 51	» Իսհագլու	»	5 10
7 15	» Եաասիհան	»	4 45
7 46	» Աղ Չէհիր	»	4 23
8 18	» Ազարի քէօյ	»	3 43
9 —	» Զավուշէք քէօյ	»	3 05
9 38	» Իլկին	»	2 33
10 25	» Գաաբրն-Եանը	»	1 39
11 20	» Սէբայ-Ինի	»	12 57
11 52	» Մէյտան	»	12 17
12 52	» Բունար Պալ	»	11 12
1 30	ժմ. Գոնիա	մկն	10 30
Իրիկ.			Առա.

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐ - ԷՆԿԻՒՐԻ

ԵՐԹ — Կառք. 122 Առն. Ճա.

Ժ. Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ		Ժ. Վ.
12 —	մկն. Էսկի Շէհիր	ժմ.	10 —
1 44	» Աղ Բունար	մկ.	9 18
1 24	» Ալբիւ Քէօյ	»	8 46
2 4	» Գէյլիք Աքսուր	»	7 58
3 9	» Սարիքէօյ	»	7 1
4 58	» Գիչէր	»	6 4
4 35	» Սոսիւէր	»	5 27
5 9	» Գէյլիք Քէօփրիւ		5 —
6 3	» Բօլաթլի		4 16
7 21	» Մալի Քէօյ		2 [illegible]
8 15	» Ալինճաղ Քէօյ		1 47
9 —	» Էնկիրիւ		1 —
Իրիկ.			Առա.

ՀԱՄԻՏԻԷ - ԱՏԱԲԻԶԱՐ

ԵՐԹ — Կառք. 424 Խառն Իրկ. — Կառք. 421 Խառն Ճա.

Ժ. Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ		Ժ. Վ.
7 17	մկն. Համիտիէ	ժմ.	5 32
7 35	ժմ. Առա-Բազար	մկն.	5 40

ԱԼԱԵՈՒՆԴ - ՔԷՕԹԱՀԻԱ

ԵՐԹ	Կառ. 322 խառ. Առ.	324 խառ. Իր.
Կայարան	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
Ալաեունդ մկն.	1 05	11 15
Քէօթահիա ժմ.	1 25	11 35
ԳԱՐՁ	Կառ. 321 խառ. Առ.	323 խառ. Իր.
Կայարան	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
Քէօթահիա մկն	12 10	10 55
Ալաեունդ ժմ	12 30	10 35

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՈՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԻՔ

Ընդմէջ Հալիֆ, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

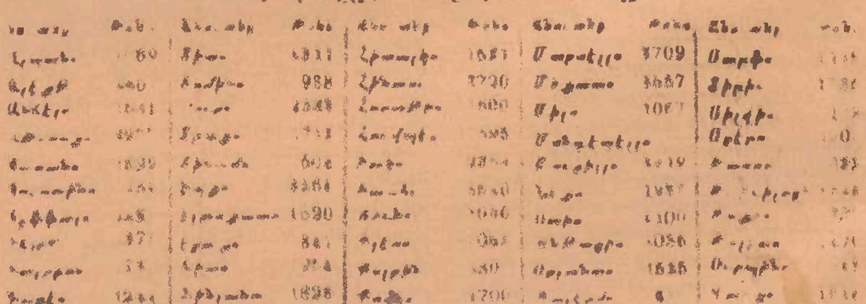

Ընդհանուր վաճառքով Հալիֆ հոս կը սպասուին.
Մորոֆֆօ շոգենաւը, նաւապետ Մաք Լէոէն
Ալէքսօ շոգենաւը, նաւապետ Պրանտլէյ, ապրիլ 17ին։
Ընդհանուր վաճառքով Հալիֆ հոս կը սպասուին.
Ալէքսօ շոգենաւը, նաւապետ Հիք, մայիս 3ին։
Դիմել, Գործակալներուն՝ Ֆ. ՀԻԼ ԷՆԸՐՍՈՆ
[illegible]